

Ap.t. 4:32

CONCORDIA

2/2025



Matthias Grünewald, Johannes Kastaja (osa benheimin alttarikaulusta, 1512–1516)

Martin Chemnitz – **KIRKKO 3**

- F. G. Hedberg – **KIRKKO 6** Franz Pieper – **KRISTILLISEN KIRKON KÄSITE 11**
Martti Luther – **OIKEA JA VÄÄRÄ KIRKKO 14** C. F. W. Walther – **KRISTITYN VELVOLLISUUS ON PITÄYTYÄ NIIHIN, JOTKA USKOLLISESTI PYSYVÄT JUMALAN SANASSA JA PUHTAASTI JA SELVÄSTI TUNNUSTAVAT OIKEATA USKOA 19**
Halvar Sandell – **KAHDENLAINEN KYLVÖ 23** Halvar Sandell – **VAROITUS HARHAOPETTAJISTA 28**
Raimo Koski-Homi – **UUSI TAIVAS JA UUSI MAA Ilmestyskirjan 21:1-8 selitys 29**
Matthias Hoë von Hoënegg – **IHANA UUDESTISYNTYMISEN OPINKOHTA 34**
Toimitus – **Mauri Ilosen muistoksi 45** Jukka Teininen – **”ON RISTI IHMEKUKKANEN” 46**
NIKEAN USKONTUNNUSTUS 51 Juha Vähäsarja – **VALITSE SANAN OSOITTAMA TIE 52**

CONCORDIA

PÄÄKIRJOITUS * HANNU LEHTONEN

Parin viime vuoden aikana evankelisluterilaisen kirkon piirissä vaikuttavista herätysliikkeistä osa on joutunut kovan painostuksen kohteeksi eräiden niiden edustamien kantojen vuoksi (suhtautuminen naisten vihkimiseen pappisvirkaan sekä samaa sukupuolta olevien vihkimiseen). Näistä herätysliikejärjestöistä varsinkin kysymys on Suomen Luterilaisesta Evankeliumiyhdistyksestä (SLEY) ja Kansanlähetyksestä. Näiden järjestöjen työhön kuuluu lähetystyö. Järjestöjen asema kirkon virallisina lähetyjärjestöinä joutui vaakalaudalle piispainkokouksen aloitteesta viime vuonna. Kirkolliskokous ei kuitenkaan tehnyt tässä asiassa muutosta.

Tänä vuonna kaksi SLEY:n messuyhteisöä (Pori ja Seinäjoki) on joutunut tuomiokapitulien tarkastelun ja tutkinnan alaisiksi. Porissa Evankeliumiyhdistyksen messuyhteisön pitkäaikainen yhteistyö paikallisseurakunnan kanssa päättyi seurakunnan katkaistessa tämän yhteistyön. Messuyhteisö löysi uudet tilat muualta, mutta sinne ei ole myönnetty ehtoollisenvieton lupaa. Nyt Turun tuomiokapituli on aloittanut tutkinnan tästä tilanteesta. Seinäjoella taas Lapuan tuomiokapituli ei myöntänyt enää ehtoollisenviettolupaa Hyvän Paimenen kappelille. Tämä tapahtui lähes samanaikaisesti, kun piispat julkaisivat ns. pastoraalisen ohjeensa. Elokuussa uutisoitiin, että SLEY:n ja Kansanlähetyksen valtakunnallinen kolehti muuttuu vuonna 2026 seurakunnille vapaaehtoiseksi, ei enää määrättyksi.

Herätysliikejärjestöt ovat uuden tilanteen edessä. Kysellään miten nyt pitäisi toimia. On paljon aihetta paneutua kirkko-oppiin. Tässä numerossa julkaisemme joitakin kirjoituksia siihen liittyen toivoen, että ne osaltaan voisivat olla avuksi kristityille.

Ajatellen luterilaisia tunnustuskirjojamme sieltä löytyy kohtia, joita olisi nyt erityisesti syytä vakavasti tutkia, kuten tämä: ”Milloin siis varsinaisista piispoista tulee evankeliumin vihollisia tai kun he kieltäytyvät vihkimästä pappeja, seurakunnat säilyttävät silti oikeutensa. Sillä missä ikinä on seurakunta, siellä sillä on oikeus evankeliumin virkaan. Sen vuoksi on välttämätöntä, että seurakunta säilyttää oikeuden kutsua, valita ja vihkiä viran hoitajia. Tämä oikeus on nimenomaan seurakunnalle annettu lahja, jota ei mikään inhimillinen auktoriteetti voi siltä riistää. Sen todistaa apostoli Paavalikin Efesolaiskirjeessä: (Ef. 4:8–11) ’Hän nousi korkeuteen, hän antoi lahjoja ihmisille’, ja sitten apostoli luettelee erityisesti kirkolle annettuina lahjoina paimenet ja opettajat (*pastores et doctores*) ja lisää, että nämä annetaan hoitamaan virkaa, rakentamaan Kristuksen ruumista. Missä siis on tosi seurakunta, siellä täytyy olla oikeus valita ja vihkiä viran hoitajia.”

Ja toinen sitaatti samassa yhteydessä: ”Kaiken tämän perusteella on päivänselvää, että seurakunnalla on yhä oikeus valita ja vihkiä palvelusviran hoitajia. Kun siis piispoista tulee kerettiläisiä tai kun he kieltäytyvät vihkimästä virkaan, silloin seurakuntien on *jure divino* (jumalallisen oikeuden mukaan, toim. huom.) pakko jo virassa olevien paimentensa välityksellä vihkiä uusi paimenia ja viran hoitajia. Tämän väitetyn hajaannuksen ja erimielisyyden syynä on yksinomaan piispojen jumalattomuus ja tyrannius. Paavali määrää, että niitä piispoja, jotka saarnaavat ja puolustavat jumalatonta oppia ja kulttia, on pidettävä kirouksen alaisina.” (Paavin valta ja johtoasema. Tunnustuskirjat 1990, s. 293–294)

KIRKKO

Mitkä ovat Jumalan todellisen Kirkon tuntomerkit (*notae Ecclesiae*) maan päällä?

Martin Chemnitz (1522–1586)

Todellista Jumalan Kirkkoa maan päällä ei tunneta ihmisjoukon suuruudesta (Matt. 7:13–14). Sitä ei tule arvioida myöskään vallan, ylhäisyyden ja viisauden perusteella lihan mukaisesti (1. Kor. 1:26–28). Kirkon nimeä kantava yhteisököön ei ole aina kirkko, niin kuin ei aina apostolista seuraantoakaan eli vihkimysten ketjua ole pidettävä oikean Jumalan Kirkon perusteena, minkä myös profeettojen, Kristuksen ja apostolien todistukset osoittavat. Oikean Jumalan Kirkon osoittamiseksi ei riitä myöskään monien vuosien perinteen vaikutusvaltaan vetoaminen (Matt. 5:21–48; 15:1–3). Todellinen Jumalan Kirkko tunnetaan maan päällä seuraavista näkyvistä tuntomerkeistä:

- I. Jumalan sanaa opetetaan väärentämättömästi, puhtaasti ja selkeästi (Joh. 10:5, 27; Ef. 2:19–21; 4:11–12; 2. Kor. 2:17; 1. Tim. 3:15).
- II. Synnit sidotaan ja päästetään Jumalan sanan kautta ja sanan mukaisesti (Matt. 16:18–19; Joh. 20:22–23).
- III. Sakramentit toimitetaan jumallisen käskyn ja asetuksen mukaisesti (Matt. 28:19–20).
- IV. Ihmiset käyttävät sakramenteja (Matt. 16:16; 1. Kor. 10:17; 11:33), kuulevat Jumalan sanaa (Joh. 10:27), ottavat sen vastaan (1. Tess. 1:6; 1. Kor. 15:1), tunnustavat sitä (Matt. 10:32), seuraavat Kristusta sanalle kuuliaisina (Joh. 10:27; Room. 1; 15; 2. Tess. 1) ja huutavat Jumalaa avuksi siten, kuin hän on itse sanassaan käkenyt (Luuk. 19:46; 1. Kor. 1:2; Ps. 79:6). Joskus nämä tuntomerkit ovat kristallinkirkkaita, toisinaan taas eivät. Jumalalla on kuitenkin Kirkkonsa siellä, missä rakennetaan tämän perustan varaan, toiset kullasta ja toiset oljenkorsista, kunhan rakentaminen tapahtuu niin, että perusta säilyy terveenä (1. Kor. 3:12–13; 1. Kun. 19:18).

Ovatko kaikki julkiseen jumalanpalvelukseen osallistuvat seurakuntalaiset ja kirkon jäsenet pyhiä ja autuaita?

Eivät kaikki, koska kaikki eivät ole sanan tekijöitä eivätkä kaikki sanankuulijat pidä sanasta kiin-

ni (Luuk. 8:15; 11:28; Matt. 7:26). Evankeliumitekstien vertaukset osoittavat tämän myös selkeästi (Matt. 13:24–30, 47–48; 22:1–14).

Miksi Kirkkoa sitten kutsutaan pyhäksi Kristuksen Kirkoksi?

Kirkon kokoontumisessa Pyhä Henki on voimallinen ja tekee vaikuttavaa työtänsä sanan ja sakramenttien kautta niin, että hän opettaa, valaisee, käännyttää, pyhittää ja varjelee uskossa ne, jotka pelastuvat, jotta he voivat tehdä parannusta, uskoa Kristukseen ja kantaa parannuksen soveliaita hedelmiä (Ap. t. 26:20).

Voiko joku pelastua Kristuksen Kirkon ulkopuolella – toisin sanoen sellainen ihminen, joka ei ole todellisen Kirkon jäsen?

Raamattu käyttää vertausta, jonka mukaan Kirkko on kuin ruumis, joka koostuu monista jäsenistä ja jonka pää on Kristus, ruumiinsa Pelastaja. Kaikki pelastukseen välttämätön virtaa päästä eli Kristuksesta ruumiin jäseniin (Ef. 1:22–23; 4:15–16; 5:23, 30; Kol. 1:18; 1. Kor. 12:12, 27). Näin ollen se, joka ei ole tämän ruumiin jäsen ja jonka pää ei ole Kristus, ei voi pelastua. Pelastus on näet valmistettu Kristuksen kautta, ja se annetaan ja omistetaan uskoville ainoastaan todellisessa Kirkossa läsnä olevan evankeliumin viran kautta (2. Kor. 5:18–20). Paavali

kuvaava Jumalan järjestämää pelastusta erittäin kauniisti seuraavin sanaketjuin: ”Mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut.” (Room. 8:30)

Kutsuminen tapahtuu siis sanan kautta todellisessa Kirkossa. Tämän takia uskontunnustuksessakin yhdistyvät kaksi uskonkohdtaa: uskominen yhteen, pyhään ja katoliseen eli yhteiseen kirkkoon (*ecclesia una, sancta et catholica*) sekä pyhien yhteyteen (*communio sanctorum*). Ihmisiä on siis alati kehoitettava eroamaan väärästä kirkosta (Ps. 1:1; 26:5; 2. Kor. 6:14, 17; Ilm. 18:4; Matt. 7:15; 16:6; Ap. t. 20:28–29; Gal. 1:9; 1. Joh. 4:1). Heidän tulee julkisesti tunnustautua ja liittyä sen seurakunnan jäseniksi, jolla on todellisen Kristuksen Kirkon tuntomerkit (Hepr. 10:25; Ps. 27:4; 42:5; 119:63; Matt. 12:30).

Kuka on katolisen Kirkon pää?

Todellinen katolinen Kirkko tuntee vain yhden ainoan pään, ja se on Kristus (Ef. 1:22; 4:15; Kol. 1:18). Vaikka seurakunnan jäsenten keskuudessa vallitsee tietty järjestys ja lahjojen erilaisuus (Room. 12:4–6; Ef. 4:16), he ovat kaikki yhden ruumiin jäseniä, eikä kukaan voi ottaa itselleen ominaisuutta tai tehtävää, joka kuuluu

Kirkon päälle (Ef. 1:22–23; 5:23; Kol. 2).

Onko kirkon vallassa joko muuttaa jotain Jumalan sanassa tai luoda uusia uskonopinkohtia?

Ei. Kirkko on perustettu Jumalan sanan varaan (Ef. 2:20) ja sidottu siihen (Matt. 28:20). Jos se torjuu Jumalan sanan, kirkko ei ole Kirkko (Joh. 10:26; Gal. 1:9). Kirkon ei tule hallita Kristusta, vaan sen tulee olla alamaainen Kristukselle (Ef. 5:24).

Miksi Kirkkoa sanotaan katoliseksi?

- I. Kirkko ei ole sidottu tiettyyn paikkaan vaan on levittäytynyt koko maailmaan.
- II. Jumala kokoaa Kirkkonsa itselleen maan päällä ihmisuvun keskuudesta, ei ainoastaan tiettyinä aikana vaan kaikkina aikoina, aina aikojen loppuun saakka.
- III. Kirkko ei ole sidottu tiettyihin ihmisiin ja persooniin, vaan se riippuu kiinni yhdessä ainoassa päässä, Kristuksessa. Vaikka kristityt eroavat toisistaan elinajoiltaan, asuinsijoiltaan ja luonteeltaan, on olemassa yksi ruumis, joka kuuluu yhdelle päälle, Kristukselle. Tätä sanotaan pyhien yhteydeksi.

IV. Kirkon todelliseen ykseyteen ei ole välttämätöntä, että aina ja kaikkialla vallitsee yhtenäisyys ulkoisissa seremonioissa, sikäli kuin niissä on kyse alun perin ihmisten laatimista päätöksistä. Sen sijaan Kirkon todelliseen ykseyteen riittää, että perusta on yksi (1. Kor. 3:11), usko yksi ja kaste yksi (Ef. 4:5). Nikean uskontunnustus ilmaisee hyvin, miksi Kirkkoa sanotaan katoliseksi: Uskomme yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkon.

Miksi oppi kirkosta luetaan mukaan uskonopinkohtien joukkoon?

Näin ei tehdä siksi, että uskoisimme kirkkoon niin kuin uskomme Jumalaan tai että pitäisimme kirkkoa Jumalan ja hänen sanansa kanssa yhdenvertaisena tai nostaisimme kirkon Jumalan yläpuolelle. Opetamme kirkosta, koska jumalallisen sanan lupauksen perusteella olemme varmoja, että vaikka monet heikkoudet, inhimillinen neuvottomuus, paholainen kaikin voimin ja juonitteluin, oma liha ja maailma vaivaavat tätä laumaa tämän elämän aikana, Jumala kokoaa silti Kirkkonsa maan päällä ja puolustaa sitä kaikkia helvetin portteja vastaan. Näin hän säilyttää sanansa ja sakramenttinsa puhtaina ja varjelee valittunsa eri puolilla maailmaa aina aikojen täyttymykseen saakka (Matt.

28:20; 1. Kor. 11:26; Matt. 24:31; 1. Tess. 4:17).

Kysymyksiin, miksi Kirkko elää ristin alla ja miksi sillä ristin alla on lohdutus, on etsittävä vastauksia muista kirjasista, kuten eräitä muitakin opinkohtia koskeviin seikkoihin. Tätä kirjasta ei ole kirjoitettu siinä tarkoituksessa, ettei opiskelijoiden tarvitsisi pitää käsissään muita hyödyllisiä kirjoja. Tämä käsikirja on kirjoitettu siksi, että se palvelisi muistutuksena ja osoituksena, miten muissa kirjassissa suurpiirteisesti käsitelty-

jä asioita olisi ymmärrettävä todellisten perusteiden avulla. Näin opinkohdat voidaan soveltaa julkiseen käyttöön – kuten pitääkin, jotta opin puhtaus säilyy ja jotta opinkohtia voitaisiin pitää esillä kansanomaisen yksinkertaisesti Kirkon rakennukseksi.

Martin Chemnitz,

Enchiridion – Taivaallisten opinkohtien käsikirja, s. 200–203. Concordia 2023.

Suomentanut: Miikkael Halonen.

KIRKKO

F. G. Hedberg (1811–1893)

Minä uskon Pyhään Henkeen, pyhän kristillisen kirkon

Uskontunnustuksemme pyhästä kirkosta liittyy mitä likeisimmin siihen, mitä profeetta Jesaja Pyhän Hengen valaisemana todistaa kirkon Herrasta ja Ylipaimenesta sanoessaan häntä *Ihmeelliseksi* (Jes. 9:5). Tällöin on muistettava, mihin kirkon pyhyys perustuu (Ef. 5:26,27) ja sitä, että se on salassa maailmalta, jopa suurimmaksi osaksi kirkolta itseltäänkin.

Jeesusta Kristusta, seurakunnan päätä, sanotaan Ihmeelliseksi sen virkansa vuoksi, jota hän hoitaa koko kristillisessä kirkossa. Hän hallitsee sitä niin, ettei järki lainkaan voi käsittää, että olisi kysy-

myksessä kristillinen kirkko. Hän ei sido sitä lainkaan mihinkään paikkaan, aikaan tai henkilöön. Sen tuntomerkkejä eivät ole mitkään ulkonaiset seikat, eivät vaatteet tai menot, niin että niistä voitaisiin varmasti tietää, missä kirkko on tai minkä kokoinen se on. Halutessasi löytää kirkon sitä on etsittävä vain Kristuksen hartioilta. Jos tahdot käsittää sen, sinun on ummistettava silmäsi ja kaikki aistisi ja kuunneltava, minkä nimen profeetta tässä kirkolle antaa ja miten hän sitä kuvaa.

Kristusta sanotaan siis Ihmeelliseksi sen vuoksi, että hän on Ihmeellinen Kuningas, jolla on ihmeellinen valtakunta. Hän on maailman hylkäämä kuningas, ku-

ten hän itse sanoo: ”Minä olen mato, enkä ihminen, ihmisten pilkka ja kansan hylky” (Ps. 22:7), tai niin kuin psalmi todistaa: ”Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi. Herralta tämä on tullut; se on ihmeellistä meidän silmissämme” (Ps. 118:22,23). hänen kirkkonsa on maailman, perkeleen, jopa kirkon itsensäkin mielestä hylkiökansaa. Sanoohan Paavali apostoleista: ”Meistä on tullut kaiken maailman katseltava, sekä enkelien että ihmisten” (1. Kor. 4:9), ja vielä: ”Meistä on tullut kuin mikäkin maailman tunto, kaikkien hylkimiä, aina tähän päivään asti” (1. Kor. 4:13).

Pyhä kristikunta on tosin Kristuksen rakas ja mieluinen morsiamen. Silti se näyttää perkeleen morsiamelta. Se on oikea kristillinen kirkko ja silti sillä on viettelijän ja harhauskoisen nimi. Se on muka luopunut Kristuksesta ja oikeasta uskosta. Maailma ei sano sitä Kristuksen, vaan perkeleen morsiameksi ja kirkoksi. Kristillisellä kirkolla ei siis ole Jumalan kansan ulkomuotoa, nimeä, kaunistusta eikä arvonantoa. Sillä on perkeleen kansan nimi.

Sen voisi vielä sietää, että kirkko maailman ja perkeleen mielestä olisi tällainen. Miltei ylivoimaisen vaikea on kuitenkin myöntää, että meistä itsestämmekin siltä näyttää. Perkele näet osaa taitavasti kääntää kristittyjen huomion pois kasteesta, ehtoollisesta ja Kristuksen sanoista. Näin kristitty alkaa kiusa-

ta itseään ajatellen, että Jumala olisi hylännyt hänet. Valittaahan Davidkin sydäimestään kauhistuneena: ”Minä sanoin hädässäni: Minä olen sysätty pois sinun silmiesi edestä” (Ps. 31:23). Siitä kristillinen kirkko tunnetaan, ettei se omasta mielestään kirkolta näytä.

Kristillinen kirkko tajuaa, ettei sitä sellaisena pidetä. Niin ikään minä kristittynä tiedän, ettei minua kristityksi nähdä. Pakostakin asian tila on tällainen. Silti tiedän ja uskon, että tämä on pyhä, kristillinen kirkko ja että minä olen kristitty. Sekä kirkko että minut on verhottu sellaisella paksulla peitteellä, että koko maailma herjaa meitä vääräoppisiksi ja perkeleellisiksi. Tämä on pakko havaita. Sen lisäksi minun on pakko kuulla sydämeni sanovan: Olet syntinen. Tämä tiuha peite: synti, kuolema, perkele ja maailma verhoaa kirkon ja kristityt siinä määrin, ettei havaita kirkkoa ja kristittyjä. Nähdään silkka synti ja pelkkä kuolema, kuullaan vain perkeleen ja maailman herjaukset. Tässä minua vastustamassa on koko maailma ja sen viisaat älyniekat. Jopa oma järkenikin kieltää minulta vanhurskauden. Kaikesta huolimatta pysyn lujana ja sanon: Olen kristitty, olen vanhurskas ja pyhä.

Tämän vuoksi Kristusta sanotaan ”Ihmeelliseksi”. Hänen kristikunnassa toimittamansa virka on niin outo ja ihmeellinen, ettei järki voi sitä lainkaan käsittää. Kristillinen kirkko on vanhurskas ja py-

hä, eikä se kuitenkaan sellaiselta näytä. Tämä johtuu siitä, että kristillinen vanhurskaus on ulkopuolellamme, yksinomaan Kristuksessa ja uskossa häneen. Kristillinen kirkko ja itsekukin kristitty siis tunnustaa; tiedän olevani syntinen ja saastainen, tunnustan olevani vanki, kuoleman, häpeän ja pilkan alainen ja tunnen itsessäni vain synnin. Tästä huolimatta olen vanhurskas ja pyhä, en itsessäni, vaan Kristuksessa Jeesuksessa, ”joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi” (1. Kor. 1:30).

Tämä kristillinen vanhurskaus on kokonaan järjen, luonnon ja viisauden yläpuolella. Sitä ei voi hyväksyä yksikään, joka päättelee järjen mukaisesti. Maailman kaikki viisaat sanovat näet näin: Vanhurskaus on ominaisuus, se on hyve, sellainen pyhyys ja hurskaus, joka on vanhurskaan ja jumalisen ihmisen ominaisuus, jotakin valkean tai mustan seinään sivellyn värin kaltaista. He sanovat, että vanhurskaus ja jumalisuus on ihmiseen vuodatettu säilyvä ominaisuus. Eikä sydämemme voi järjen mukaan toisin päätelläkään, vaan ajattelee: Ihmisen on nähtävä ja tunnettava vanhurskaus, mutta minä sitä vastoin näen ja tunnen itsessäni pelkkää vanhurskauden puutetta. Kuinka siis voisin olla vanhurskas?

Perkele, maailma ja oma sydämeni ovat siis minua vastaan sanoen: Et ole vanhurskas. Mitä vas-

taan? Vastaa vain näin: Herrani Jeesusta Kristusta, joka on syntynyt ja annettu alttiiksi minun tähteni, sanotaan ”Ihmeelliseksi”. Hän hallitsee kirkkoaan ja kristittyjään niin ihmeellisellä tavalla, että he ovat vanhurskaita, pyhiä, viisaita, puhtaita, väkeviä, eläviä Jumalan lapsia siitä huolimatta, että niin maailman kuin omalta kannaltammekin asia näyttää aivan päinvastaiselta.

Mihin siis on tukeuduttava tällaisesta harhanäystä vapautumiseksi? Sanaan. Näin oudosti ja ihmeellisesti Kristuskin tekee. Tahtoessaan mennä Isän luo iankaikiseen elämään hän käykin kuolemaan. Tahtoessaan vangita synnin, kuoleman ja perkeleen hän antautuu niiden valtaan, niiden syytösten, herjausten ja tuomion alaiseksi, ristiinnaulittavaksi ja surmattavaksi. Nähkäämme mekin näin, alkäämme päätelkö näön mukaan vaan sanan mukaan.

Sanon siis: Yhtenä kristityistä en ole pyhä oman vanhurskauteni tähden, vaan pyhän kasteen, pyhän ehtoollisen, sanan ja Herran Kristuksen tähden, johon uskon. Ilman kastetta, ehtoollista ja sanaa minussa on vain synti ja olen vailla vanhurskautta. Näen itsessäni jopa perkeleen, joka alati minua kiusaa. Ei teissäkään ole ilman kastetta, ehtoollista ja sanaa mitään pyhyyttä siitä huolimatta, että te olette kirkossa, kuulette Jumalan sanaa ja harjoitatte rukousta. Ilman sanaa ja sakramente-

ja te ette ole pyhiä. Ei näet ole ulkomuodosta kysymys. Aivan toista on, että voin sanoa: tämä ihminen on kastettu, hän kuulee mielellään Jumalan sanaa, hän uskoo Kristukseen. Näistä tuntomerkeistä päättelen, onko kysymyksessä tosi kristitty ja pyhä ihminen.

Ulkokuori, naamio ei merkitse mitään. Jumalan kansa ja tosi kristityt ovat siellä, missä evankeliumi puhtaasti ja selvästi saarnataan, missä pyhiä sakramentteja hoidetaan oikein ja missä itse kukin hoitaa kutsumustaan. Älä siis tee päätelmiäsi ulkonäön, vaan sanan perusteella, sillä muutoin erehdyt. Ulkonaisesti pääteltäessä kristitty ei eroa muista. Se, joka ei ole kristitty ja pakana, elää usein moitteettomammin ja kunniallisemmin kuin kristitty konsanaan. Ulkomuoto pettää.

Ei siis ole annettava ulkonaisten seikkojen ratkaista, vaan on opittava tuntemaan kristillinen kirkko sanan perusteella. Sellainen aviovaimo on pyhä, joka on kastettu, kuulee evankeliumia, uskoo Kristukseen, avioliitossaan kasvattaa lapsia ja elää kutsumuksensa mukaisesti. Hänen pyhyytensä ei kuitenkaan ole julki nähtävissä. Enhän minä voi nähdä hänen kastetaan, joka on Jumalan edessä hänet kaunistanut, enkä liioin hänen uskoa Kristukseen. Näen vain, että hän liikkuu kodissaan, huolehtii lastensa siisteydestä, kehrää, ompelee ja valmistaa ruokaa. Tämän perusteella hänessä ei ole mi-

tään tavallisuudesta poikkeavaa. Pyhä ja kristillisen kirkon jäsen hän sen sijaan on siksi, että hän pysyy evankeliumissa ja uskossa Kristukseen sekä hoitaa uskollisesti kutsumustaan. Hän ei kuitenkaan ole pyhä ja kristillisen kirkon jäsen oman hurskautensa tähden, vaan kasteensa perusteella, omaksumansa evankeliumin ja hänessä asuvan Herran Kristuksen tähden.

Ei kukaan voi ulkonaisesti päätellä, että tämä aviovaimo olisi kristitty ja pyhä. Herramme ja Jumalamme tekee maailmasta mielettömän, sillä se ei pysty tuntemaan ketään tosi kristityksi. Siksi on varottava mitään päättelemästä ulkonaisen elämän perusteella. On opittava, että kristillinen kirkko on se, mikä on kasteen tähden ja siksi, että se sydäimestään uskoo Kristukseen. Ajallisessa elämässä se tekee ja toimii aivan niin kuin itsekunkin asema ja kutsumus edellyttävät. Tällainen on luonteeltaan kristillinen kirkko. Ken tämän tietää, ei erehdy, ken taas ei tiedä, erehtyy koko maailman ja järjen lailla.

Kristusta sanotaan ”Ihmeelliseksi” siksi, että kaikki, mitä hän kristillisessä kirkossaan tekee, on poikkeuksellisen ihmeellistä. Kristillisellä kirkolla on omanaan, kuten sanottu, ihmeellinen, järjeltä kerrassaan salattu vanhurskaus ja pyhyys.

Vielä ihmeellisempää on silloin, kun on rististä kysymys. Onhan kastetun ja Kristusta tunnustavan kristityn tässä maailmas-

sa kärsittävä vainoa Kristuksen ja hänen evankeliuminsa tähden (2. Tim. 3:12). Koko maailman silmissä hän näyttää Jumalan hylkäämältä. Samoin hän itsekin järkensä ja tuntemisiensa mukaan arvelee. Näin Kristus sallii ristin, vainon ja kaikenlaisen pahennuksen peittää kirkkonsa osoittaakseen koko maailman hulluuden. Tässä järki kerrassaan vangitaan eikä se voi tällaista lainkaan käsittää. Kristitty sen sijaan tarttuu sanaan ajatellen: Halveksittuna ja vainottuna olen toki kastettu, minulla on omanani evankeliumi, uskon Kristukseen ja pidän täydestä sydämestäni kastettani, evankeliumia ja Kristusta niin suuressa arvossa, että maailma on sen rinnalla vain maan mullan veroinen.

Totisesti, jolla sydämessään on evankeliumi ja Kristus, hänellä on Jumalan edessä omanaan sellainen vanhurskaus, että vaikka hän kantaisi harteillaan koko maailman syntejä, ne olisivat tämän vanhurskauden rinnalla kuin vesipisara meressä. Ei ole vähäistä tarkata sanaa ja pitäytyä siihen. Se on niin suuri asia, että koko luomakunta on sen rinnalla vain hitunen. Kristillinen kirkko on siis vanhurskas ja pyhä, joskaan se ei maailman silmissä sellaiselta näytä, onpa peräti ristin ja pahennuksen peittämä. Kukaan ei voi edes uskossa kyllin käsittää kirkon vanhurskautta ja pyhyyttä. Kuinka siis järki mitenkään voisi tätä tajuta? Kristillinen kirkko ja kris-

tityt voidaan siis oppia tuntemaan sanasta, evankeliumista, uskosta sekä evankeliumin ja uskon hedelmistä. Kun sinulla on evankeliumi, kun olet kastettu ja uskot Kristukseen, olet kristitty ja pyhä. Kun sitten teet työtä omassa kutsumuksessasi, olet uskollinen aviopuoliso, kunnioitat isääsi ja äitiäsi, olet kuuliainen isännällesi ja emännällesi ja noudatat muuta samankaltaista, tuotat evankeliumin ja uskon hedelmiä.

Kohtaamasi vaikeudetkaan eivät sinua vahingoita. Muista kastettasi, pitäydy evankeliumiin, ota vastaan synneistäpäöstö ja nauti ehtoollista. Sano näin: Sydämessäni on pahoja ajatuksia, olen kompastellut, olen tehnyt väärin, mutta olen yhtä kaikki kastettu, omanani on sana, synneistäpäöstö ja pyhä ehtoollisen sakramentti; minulle nämä ovat suurempi pyhyys kuin koko maailma kaikkineen. Kristus Jeesus on parhain, laupias puolustajani. Vaikka kaikki perkeleet pyrkisivät säilyttämään minua, ne olisivat hänen rinnallaan vain pieni kipinäinen.

Tästä siis oivallamme, miksi Kristusta sanotaan ”lhmeelliseksi”. Sen kaiken, minkä hän kristillisessä kirkossaan tekee, hän tekee näkyvistämme, järkemme ja aistiemme ulottuvilta ja kätkee sen sanaansa. Se kaikki mikä kirkolla on Kristukselta saatuna: vanhurskaus, pyhyys, viisaus, väkevyys, elämä ja autuus, on järjen kannalta käsittämätöntä ja maailmal-

ta salattua. Petyt, jos tahdot järjen ja ulkomuodon perusteella arvostella kirkkoa. Näethän vain syntisiä, raihnavia, pelokkaita, murheellisia, viheliäisiä, vainottuja ja ahdistettuja. Teet kuitenkin heistä oikean johtopäätöksen, kun ajattele heitä kastettuina, Kristukseen uskovina, vanhurskauden hedelmää kasvavina ja ristiään toivossa kärsivällisinä kantavina kristittyinä. Tästä väristään kristillinen kirkko näet tunnetaan.

Järjen mielestä kaste on vain vettä ja sana merkitykseltään turhanpäiväinen. Sen tähden, että se pitää kastetta ja sanaa näin halparvoisena, se ei tunne kristillistä kirkkoa eikä voi sitä löytää. Pitäkäämme me kristityt sen sijaan kastetta ja sanaa niin kallisarvoisina, ettei koko maailma kaikkineen ole sen rinnalla minkään arvoinen. Näin tehdessämme opimme tietämään, mitä kristillinen kirkko on. Voimme myös lohduttautua sanomalla: itsessäni olen syntinen, mutta Kristuksessa, kasteessa, sanassa olen pyhä.

Näin ymmärtäkäämme hyödyksemme, mitä ”Ihmeellinen” merkitsee. Älkäämme antako ulkomuodon sokaista itseämme. Kahtaakaaamme kaikkia hurmahenkiä. Jälleen on näet ilmaantunut uudenlaisia munkkeja, joskaan ei niitä paavikirkon aikaisia. Tämä maailma ei näet pääse kuvaamasta kristillistä kirkkoa perustamalla ulkonaisiin menoihin ja ulkokuoreen. Kirkkoa voidaan kuitenkin kuvata vain evankeliumin, sanan, kasteen, ehtoollisen, uskon ja sen hedelmien perusteella. Kaste edustaa todellista valkoista väriä, sillä siinä pukeudumme todelliseen, ihanaan, valkeaan vanhurskauden pukuun. Sana ja usko edustavat ihanaa taivaan sinistä väriä. Evankeliumi ja uskon hedelmät puolestaan edustavat monia muita värejä, joilla kaunistettuina me kukin kutsumuksessamme vaellamme. Aamen.

F. G. Hedberg,

Ainoa autuuden tie, s. 134-140. Sley-Kirjat 1987.

KRISTILLISEN KIRKON KÄSITE

Franz Pieper, USA (1852–1931)

Kristillinen kirkko muodostuu ihmisistä, **jotka uskovat Kristukseen**, ja **ainoastaan** ihmisistä, jotka uskovat Kristukseen. Koska sanonta ”uskoa Kristukseen” viime aikoina kuitenkin on hyvin yle-

sesti menettänyt varsinaisen merkityksensä ja esiintyy raamatunvastaisesti käytettynä, meidän on pakko täsmentää lausetta ”jotka uskovat Kristukseen”. Se merkitsee seuraavaa: jotka Pyhän Hen-

gen vaikutuksesta uskovat, että heillä **Kristuksen suorittaman sijaishyvityksen ansiosta** on syntien anteeksiantamus. Kristillisen kirkon jäseneksi ei ihmistä tee se, että hän ulkonaisesti kuuluu johonkin kirkkoyhteisöön, eikä se, että hän ulkonaisesti käyttää armonvälineitä, ei myöskään kristillisen uskon ulkonainen tunnistaminen, jonkin viran hoitaminen Kirkossa eikä ponnisteleminen ”siveellisyyteen” Kristuksen esikuvaa noudattaen eikä mikään välitön uudestisyntymä tai Jumalaan vaipuminen, joista kaikenlaiset kiihkohenget puhuvat, vaan ainoastaan omakohtainen usko syntien anteeksiantamukseen, joka on ansaittu Kristuksen sovituskuoleman kautta sekä julistetaan ja luvataan evankeliumissa (Ap. t. 5:14). Ainoastaan sen kautta ihminen tulee Kristuksen tykö ja tulee Jumalan edessä vanhurskaaksi, pääsee Jumalan armoliittoon ja tulee Jumalan lapseksi, ja yksinomaan sen kautta, siis uskon kautta Kristuksen ansiosta tapahtuneeseen lunastukseen, hänestä tulee kristillisen Kirkon jäsen (Room. 3:24). Raamatunmukainen on tämä aksioomi: *Sola fides in Christum membra ecclesiae constituit* (Yksin usko Kristukseen ratkaisee, ketkä ovat Kirkon jäseniä). Vielä lyhyemmin voidaan asia sanoa: *Christiani sunt ecclesia* (Kristityt ovat Kirkko).

Pyhän Hengen aikaansaamaa omakohtaista uskoa syntien an-

teeksiantamukseen seuraavat sen vaikutuksena heti *unio mystica* (salattu yhteys) ja pyhitys. Kirkon jäseniä kuvataan myös tämän ominaisuuden ja näiden tekojen perusteella (1. Kor. 6:15–20; 2. Kor. 6:14–18; 1. Piet. 2:5). Usko on kumminkin perustava asia kristittyjä näinkin kuvattaessa. Uskon merkityksestä vanhurskautuksessa ja tämän uskon suhteesta kristillisen kirkon syntymiseen ja säilymiseen Luther sanoo, että tämä uskonkohta on ainoa, ”joka saa aikaan Jumalan kirkon, kasvattaa, rakentaa, pitää voimassa ja puolustaa sitä ja jota ilman Jumalan kirkko ei voi pysyä pystyssä hetkeäkään” (St. L. XIV, 168; W. A. 302, 650).

Tästä seuraa, että **ilmeisesti jumalattomat ja ulkokultaiset ihmiset** (*mali et hypocritae*), joita on Kirkon ulkonaisessa yhteydessä, **eivät kuulu Kirkkoon**. He eivät ole osa kirkkoa (*non sunt pars ecclesiae*); he ovat vain sekaantuneina Kirkkoon ollen siihen **ulkonaisessa yhteydessä** (*ecclesiae admixti sunt secundum societatem externam*). Sen, että vain todella uskovat ihmiset ovat kristillisen Kirkon jäseniä, ilmaisevat kaikki raamatunkohdat, jotka sanovat Kirkon jäsenten olevan sisäisessä, hengellisessä yhteydessä Jumalaan, Kristukseen ja Pyhään Henkeen (esim. Jumalan huone, 1. Tim. 3:15; Jumalan temppeli, 1. Kor. 3:6; 2. Kor. 6:16; Pyhän Hengen temppeli, 1. Kor. 9:16; Kristuksen ruumis ja hänen täyteyten-

sä, Ef. 1:23; Jumalan lapset, Joh. 11:52). Ketkään epäuskoiset eivät ole Jumalan huone, Kristuksen ruumis, Jumalan lapsia jne., vaan Perkeleen työn alaisia (Ef. 2:1–3). Myöskin Hussin määritelmä, jonka Luther hyväksyy ja jota hän kiittää, nimittäin että Kirkko on valittujen yhteisö (St. L. V, 1234 s.; W.A. 311, 164 ss.), on raamatunmukainen (1. Piet. 2:9).

Tämä on Lutherin ja luterilaisen kirkon oppi. Korostaakseen sitä, ettei mikään ulkonainen yhteys kristittyihin eikä armonvälineiden käyttö saata ketään maanpäällisen taivasten valtakunnan, toisin sanoen Kirkon, yhteyteen, vaan ainoastaan omakohtainen usko evankeliumiin, Luther sanoo: ”Muutoinhan ihminen tulisi taivasten valtakuntaan aivan kuin jos viskaisin kalikan tai pölkyn kristittyjen sekaan, tai samoin kuin Perkele on heidän joukossaan” (St. L. XI, 490; W. A. 172, 82). Apologia määrittelee kirkon käsitteen kaikin puolin sanoessaan 7. ja 8. uskonkohdassa: ”Ne ihmiset ovat oikea Kirkko, jotka ... **todella uskovat Kristukseen**” (M. 151, 279 ss.; suom. 147, 400). Apologia sanoo niin ikään sangen selvästi, etteivät jumalattomat ja ulkokultaiset kuulu Kirkkoon (M. 152 s.; suom. 147 ss.). Sanalla sanottuna luterilaisen opin mukaan usko evankeliumiin on se tekijä, joka yksinomaan ratkaisee kristilliseen kirkkoon kuulumisen. Kenestäkään ihmisestä, joka uskoo evan-

keliumin, ei pidä väittää, ettei hän ole kristillisen kirkon jäsen. Ei myöskään kenestäkään ihmisestä, joka ei evankeliumia usko, pidä väittää, että hän on kristillisen kirkon jäsen. Ne jotka syyttömästi suljetaan Kirkon yhteydestä, pysyvät Kirkon jäseninä. Samoin ovat Kirkon jäseniä ne, jotka heikkoudesta joutuvat harhaan, riippumatta siitä kuuluvatko oikeauskoiseen tai vääräuskoiseen yhteisöön, jos he sydämessään panevat vahvan luottamuksensa Jumalan armoon Kristuksessa. Sellaiset, jotka uskovat jo ennen kasteen vastaanottamista, ovat jo tällöin kristillisen kirkon jäseniä (vrt. Gerh., *Loc. De eccl.*, 54).

Ihminen on luonnostaan taipuvainen ajattelemaan, että pelkkä ulkonainen kuuluminen kristilliseen kirkkoon turvaa hänen iankaikkisuutensa. Näin ollen on käytännön kannalta tavattoman tärkeää, että pitäydytään kristilliseen kirkon käsitteeseen, jonka mukaan se on uskovien eli pyhien yhteisö, ja torjutaan Kirkon käsittäminen ”laitokseksi” (*externa politia*). Tähän oikean kirkkokäsitteen käytännölliseen merkitykseen viitataan Apologiassakin, kun siinä sanotaan: ”Jos määrittelemme seurakunnan vain ulkoiseksi laitokseksi, johon kuuluu hyviä ja pahoja, ihmiset eivät ymmärrä Kristuksen valtakuntaa sydämen vanhurskaudeksi” (M. 154, 13; suom. 149). Luther sanoo: ”Kristus on kyllä kai-

ken Herra, hurskasten ja jumalatomien, enkelten ja perkeleitten, mutta pää hän on vain hurskaille, uskoville kristityille, jotka hän Hengessä kokoa... Samoin ei hänen valtakuntansakaan ole maallinen yhteisö eikä valtakunta.” (St. L. XVIII, 1025; W. A. 6, 301 s.) Ja taas: ”Ei kukaan kuulu eikä voikaan kuulua kristilliseen seurakuntaan tai olla kristikunnan jäsen olematta aivan uskovainen, toisin sanoen vanhurskas ja pyhä, kuten uskontunnustuksessa sanotaan: ‘Minä uskon yhden, pyhän ja kristillisen seurakunnan’” (St. L. V, 1234; W.A. 311, 164). Samoin sanoo Gerhard: *Dicitur ecclesia catholica primario ac protos respectu electorum ac sanctorum, quatenus ambitu suo complectitur omnes in Christum vere credentes, totum illud mysticum corpus, cuius caput est Christus*» (Kirk-

koa sanotaan katoliseksi [yleiseksi] ensi sijassa huomioon ottaen valitut ja pyhät, sikäli kuin se sulkee piiriinsä kaikki todella Kristukseen uskovat, koko tuon salattun ruumiin, jonka pää on Kristus) (*Loci, De eccl.*, 151). Ja Baier sanoo: *Sic probatur, ecclesiam proprie dictam esse praecise coetum vere credentium et sanctorum* (Näin havaitaan, että Kirkko sanan varsinaisessa merkityksessä on tarkoin sama asia kuin todella uskovien ja pyhien yhteys) (*Compend.* III, 617). Näillä sanoilla on vain yksinkertaisesti ilmaistu sama asia, minkä apostolinen uskontunnustus lausuu: ”Minä uskon ... pyhän, kristillisen seurakunnan, pyhien yhteyden (yhteisön)”.

Franz Pieper,

Kristillinen dogmatiikka, s. 521–523. Sley-Kirjat 1995.

OIKEA JA VÄÄRÄ KIRKKO

Martti Luther

”Mutta kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta. Ja te myös todistatte, sillä te olette alusta asti olleet minun kanssani. Tämän minä olen teille puhunut, ettette loukkaantuisi. He erottavat teidät synagoogasta; ja tulee aika, jolloin jokainen, joka tappaa

teidä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle. Ja sen he tekevät teille, koska he eivät tunne Isää eivätkä minua. Mutta tämän minä olen puhunut teille, että, kun se aika tulee, te muistaisitte minun sen teille sanoneen. Tätä minä en ole sanonut teille alusta, koska minä olin teidän kansanne.” Joh. 15:26–16:4

Tämä on siis päivän evanke-

liumin edellinen osa, joka puhuu Lohduttajasta, Pyhästä Hengestä ja siitä, millä hän kristityitä lohduttaa. Tahdomme nyt puhua vähän tekstin toisestakin osasta, nimittäin rististä ja vainosta. Erikoisesti on tässä huomattava Kristuksen lause opetuslapsille: **”He erottavat teidät synagogasta”**, toisin sanoen, he sulkevat teidät seurakunnasta. Sanat osoittavat, että ne, jotka kristityitä panevat pannaan ja seurakunnan yhteydestä sulkevat, omaksuvat ylvästellen oikean synagogan eli seurakunnan nimen ja tahtovat muka Jumalan hartaina palvelijoina saada siitä erikoista kiitosta. Muutoin Kristus ei olisi lisännyt näitä sanoja: **”Ja tulee aika, jolloin jokainen joka tappaa teitä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle”**. On siis välttämätöntä oppia tekemään erotus seurakunnan ja seurakunnan välillä. Toinen on väärä seurakunta eli väärä kirkko, jolla kuitenkin on kirkon ja Jumalan kansan nimi, vaikka se ei sitä olekaan. Toinen on oikea seurakunta, jolla ei ole sitä nimeä, mutta joka se kuitenkin on. Näitä kahta seurakuntaa on sängen vaikea toisistansa erottaa.

Tässä näet on vaikeutenamme se seikka, että meidän täytyy tunnustaa väärälläkin kirkolla ilmeisesti olevan oikean viran. Me sanomme suoraan ja tunnustamme, ettei

paavi ja hänen joukkonsa ole oikea seurakunta. Mutta kun he kuitenkin kastavat, vihkivät ja asettavat virkoihin pappeja, vihkivät avio-puolisoihin, on virka ja Jumalan sana oikea ja voimallinen, sen tähden me tunnustamme heidän toimittamansa kasteen oikeaksi emmekä myös kasta uudelleen heidän kastamiaan lapsia, niin kuin Cyprianus¹ aikanaan kastoi. Hän oli siinä väärässä luulossa, ettei harhaoppisen kaste muka ollut oikea, ja sen tähden hän kastoi heidät uudestaan. Hänen perusteensa oli seuraava: harhaoppiset eivät kuulu kristillisen seurakunnan yhteyteen, sen tähden he eivät myös voi toimittaa mitään kristillistä virkaa. Tämä peruste on kuitenkin väärä. On näet tehtävä erotus viran ja sen toimittajan välillä. Henkilö joka vastoin omaatuntoansa elää tahallisisissa synneissä, ei ole kristillisen seurakunnan yhteydessä, mutta silti ei hänen seurakunnassa toimittamaansa virkaa sovi ylenkatsoa. Eihän virka ole hänen, vaan Herran Jeesuksen Kristuksen. Mutta jos hän rikkomalla Herran Jeesuksen Kristuksen käskyn rupeaa kastamaan, saarnaamaan ja jakamaan alttarin sakramenttia toisin kuin Kristus on säättänyt, siinä tapauksessa olisi syytä luopua hänen kasteestaan, saarnastaan ynnä muusta; jos hän taas ei muuttele Kristuksen järjestys-

1 Karthagon kaupungin piispa, kuoli marttyyrina 258, suom. huom.

tä, se ei halvenna hänen virkaan-
sa, vaikka hän omakohtaisesti on-
kin paha ja syntinen.

Se siis, joka tahtoo oikein erot-
taa toisistaan nuo kaksi seurakun-
taa ja arvostella niitä, ei saa ottaa
huomioon yksinomaan virkaa, sil-
lä vääräkin seurakunta saattaa vir-
kaa oikein ylläpitää ja hoitaa, kui-
tenkaan silti olematta oikea, niin
kuin tiedämme vääränkin kirkon
voivan jalosti puhua ja kerskata
Jumalan nimessä. Sitä ei ole otet-
tava huomioon. Opettaahan meil-
le toinen käsky selvin sanoin, että
Jumalan nimeä lausutaan turhaan;
sitä paitsi me rukouimme *Isä mei-
dän* -rukouksen ensimmäises-
sä pyynnössä, että Jumalan nimi
pyhitettäisiin, mikä sekin selväs-
ti osoittaa, ettei moni pidä pyhänä
hänen nimeänsä. Mutta kun väärä
seurakunta alkaa julistamaan kir-
konkiroukseen ja tuomita Juma-
lan ja kirkon nimessä, silloin on
varottava, ettet anna itseäsi pelot-
taa, vaan osaat tehdä oikean ero-
tuksen, sanoen: Kuulen kyllä Ju-
malan nimeä mainittavan, kuulen
sinun kerskaavan seurakunnankin
nimestä, mutta sitä väärätkin kris-
tityt osaavat tehdä, muutoin ei tar-
vittaisikaan Jumalan nimen tur-
haan lausumisen kieltoa. On siis
etsittävä arvostelulle toinen perus-
te, on ensin katsottava, käytetään-
kö Jumalan nimeä myös oikein ei-
kä väärinkäytetä seurakunnan ja-
loa nimeä.

Tämän arvostelun voimme suo-
rittaa sen säännön nojalla, minkä

Herra tässä antaa sangen sattuvaa-
sti ja selvästi kuvatessaan väärää
kirkkoa, osoittamalla, ettei oikea
kirkko käytä miekkaa eikä maal-
lista valtaa. Väärä seurakunta sitä
vastoin tarttuu miekkaan ja vaino-
aa oikeaa seurakuntaa, niin kuin
Kristus tässä sanoo: **"He erotta-
vat teidät synagogasta; ja tulee
aika, jolloin jokainen, joka tap-
paa teidät, luulee tekevänsä uh-
ripalveluksen Jumalalle"**. Siit-
tä voit varmasti huomata, mikä
on väärä kirkko eli seurakunta. Ja
vieläkin varmemmin voi sen päät-
tää seuraavista Kristuksen sanois-
ta: **"Ja sen he tekevät teille, kos-
ka he eivät tunne Isää eivätkä
minua"**. Tässä on väärän seura-
kunnan totuudenmukainen kuva-
us. Virka sillä saattaa olla, Juma-
lan nimestä se voi kerskata ja sil-
lä komeilla; mutta viran ja nimen
ohessa on sillä se onneton vika, et-
tei se tunne Isää eikä Kristusta.

Ja mitä onkaan Isän ja Kristuk-
sen tunteminen? Ei se ole samaa
kuin messujen lukeminen, mun-
kinkaapuun pukeutuminen, paas-
toaminen, almujen anto ja mui-
den sellaisten tekojen tekeminen;
Kristuksen me sen sijaan tunnem-
me, kun uskomme hänen olevan
sen Jumalan Karitsan, joka kan-
taa maailman synnin, joka mei-
dän tähtemme tuli ihmiseksi, kärsi
edestämme ristinkuoleman, nousi
jälleen kuolleista ja astui ylös tai-
vaaseen, ja kun turvallisella mie-
lellä osoitamme sitä luottamusta
Jumalaan, että hän Poikansa täh-

den on meille armollinen ja laupias. Se on Isän tuntemista, että tiedämme hänen olevan armollisen ja antavan meille syntimme anteeksi Poikansa Jeesuksen Kristuksen tähden. Missä tällaista tuntemista on, siellä on oikea seurakunta eli kirkko; missä ei ole tätä tuntemista, siellä ei ole kirkkoa, vaikka olisikin virka ja Jumalan nimi. On siis otettava tästä tuntemisesta vaarin; silloin ei voida erehtyä.

Seurakunnassa nykyään vallitseva eripuraisuus on saattanut monen niin päästään pyörälle, etteivät tiedä, kummalle puolelle kallistuisivat. Heillä on vikana juuri se, etteivät tahdo ottaa vaarin ylämainitusta ohjeesta. Me saarnaamme, ettei Jumalan edessä auta meitä synnistä ja kuolemassa mikään muu kuin ainoastaan Kristuksen kuolema ja ylösnouseminen. Se, joka tämän oikealla uskolla omistaa, tulee autuaaksi. Mutta se, joka ei sitä omista, ei voi tulla autuaaksi, tehköön muutoin mitä tahansa. (Toiste saatte kuulla, rakkaani, kuinka selvästi tämä oppi perustuu sekä Vanhaan että Uuteen testamenttiin.) Mutta kuinka käykään? Juuri tämän opin tähden vainoavat meitä paavi ja hänen joukkonsa. Hän julistaa meidät kirkonkiroukseen, soimaa meitä harhaoppisiksi ja surmaa meitä, sillä hän opettaa, että sen, joka tahtoo tulla taivaaseen, täytyy itse sovittaa syntinsä, kun Kristus muka maksoi vain perisyntin, se

taas, mitä kukin on kasteensa jälkeen syntiä tehnyt, on jokaisen itse sovittettava, hyvillä teoilla poistettava synnit ja lepytettävä Jumalan viha. Mutta kuinka soveltuu tuollainen saarna Kristuksen tuntemiseen? Jos Kristus on meidän syntimme sovittanut, niin seuraa siitä, ettemme itse voi niitä sovittaa. Hyviä tekoja meidän on tehtävä, mutta ei suinkaan niillä poistaaksemme syntiä ja päästäksemme taivaaseen.

Tästä ohjeesta siis huomaat, mikä on oikea seurakunta. Meidät julistetaan pannaan sen tähden, että me perustamme kaiken vanhurskauden ja armon yksinomaan Kristukseen, hänen kuolemaansa ja ylösnousemukseensa. Sitä vastoin paavi ja hänen seurakuntansa perustavat autuuden omiin tekoihin, ansioon ja sovitukseen, mikä selvästi osoittaa, etteivät he tunne Kristusta eivätkä Isää. Kun meillä siis, Jumalalle olkoon iäinen kiitos, on Kristuksen oikea tuntemus, mutta he eivät Kristusta tunne, niin olkaamme pelkäämättä alkäämmekä huoliko siitä, että nuo, jotka eivät tunne Kristusta eivätkä Isää, julistavatkin meidät kirkonkiroukseen ja nimittävät meitä harhaoppisiksi ja perkeleen seurakunnaksi. Paljon tärkeämpää on meille Isän ja Pojan tunteminen. Älkäämme siis salliko paavin eksyttää itseämme joutavilla jaarituksillansa, hän kun kerskailee seurakunnan nimestä ja sanoo meitä perkeleen seurakunnak-

si. Me voimme turvallisesti vedota toiseen tuomioon: siinä eivät ihmiset sorra meitä väärällä tuomiollaan, vaan Jumala itse vapauttaa meidät kirkonkirouksesta oikealla ja todellisella tuomiolla ja tunnustaa meidät viimeisenä päivänä kaikkien pyhien enkeliensä edessä seurakunnakseen. Täällä maan päällä käy Kristuksen sanojen mukaan: on kaksi seurakuntaa, joista toinen julistaa toisen kirkonkiroukseen. Mutta julkinen kirkonkiroukseen julistaminen ei kuitenkaan ikinä kohtaa väärää seurakuntaa, se kun voi suojeltua miehen avulla. Sen me toteamme paavista, ja se onkin sen varma todistus, ettei se voi olla oikea seurakunta. Oikean kristillisen seurakunnan Herra sanoo joutuvan kirkonkiroukseen julistetuksi. **”He erottavat”**, hän sanoo **”teidät synagogasta”**. Keitä hän tarkoittaa? Eikö omia rakkaita opetuslapsiaan, apostoleita? Heidät julistetaan kiroukseen ja tapetaan. Kuka sitä tekee? Ne, joilla on synagogan ja seurakunnan nimi. Niin käy vielä tänäkin päivänä. Ei meidän siis pidä pelästyä tuollaisesta kirouksesta ja murhamielestä; kärsikäämme sitä ilolla, tietäen, että juuri se on kristittyjen ja oikean seurakunnan oikea muoto ja varma tunto-merkki. Kuitenkin on muistettava, että sillä ennen kaikkea pitää olla oikea Kristuksen ja Isän tuntemus. Kasteenuusijoita ja muitakin

lahkoja vainotaan, ja hekin saavat paljon kärsiä. Mutta heillä ei ole oikeaa Kristuksen ja Isän tuntemusta, he kun hylkäävät sen lupauksen, jonka Jumala ensiksi antoi heille kasteessa, ja rakentavat sen sijaan uutta munkkilaisuutta, jonka avulla luulevat pääsevänsä taivaaseen ja saavuttavansa Jumalan armon. Sitä vastoin oikea seurakunta tuntee Kristuksen ja Isän, se on, se luottaa yksinomaan Jumalan hyvyteen ja laupeuteen Kristuksen kautta, ja juuri tämän uskon ja toivon tähden se joutuu vainottavaksi. Sen se kernaasti sietää, sillä se tietää Kristuksen niin ennustaneen. Sen tähden se antautuu siihen mielellään, antaen paavin joukkoineen soimata sitä harhaoppiseksi perkeleen seurakunnaksi. Se tyytyy vain siihen, että tuntee Kristuksen ja Isän ja tietää, ettei paavin joukko, olkoon se kuinka suuressa kunniasa tahansa, tunne Kristusta ja Isää, vaan on vainooja. Sen tähden seurakunta kärsii mielellänsä Kristuksen kanssa, toivoen saavansa keran istua hänen kanssaan kunniasa ja elää iankaikkisesti. Sen suokoon meille kaikille rakas taivaallinen Isämme Poikansa ja Pyhän Hengen kautta. Amen.

Martti Luther,
Huonepostilla, s. 432–436. Suom. Niilo E. Wainio. 6. painos Turku 1945. (SLEY)

KRISTITYN VELVOLLISUUS ON PITÄYTYÄ NIIHIN, JOTKA USKOLLISESTI PYSYVÄT JUMALAN SANASSA JA PUHTAASTI JA SELVÄSTI TUNNUSTAVAT OIKEATA USKOA

C. F. W. Walther, USA (1811–1887)

Kuitenkaan ei, kuulijani, se seikka että tosi seurakunta varsinaisesti on näkymätön ja yli koko maailman hajaantunut, saa johtaa meitä jättämään oikeinuskovaa näkyvää seurakuntaa, ei vain sen vuoksi, että niillä, jotka tahtovat kuulua näkymättömään seurakuntaan, on velvollisuus erottautua pois kaikista sellaisista, jotka väärentävät Jumalan sanaa ja itsepintaisesti pysyvät erheissään, vaan myös sen vuoksi, että heidän velvollisuutenaan on pitäytyä niihin, jotka uskollisesti pysyvät Jumalan sanassa ja tunnustavat oikeata uskoa puhtaasti ja selvästi.

Kaikkihan myönnätte tämän: ken tahtoo kuulua todelliseen, näkymättömään seurakuntaan, sen täytyy olla oikea kristitty. Mutta myös myöntänette tämän: sen, joka tahtoo olla tosi kristitty, hänen tulee ei ainoastaan täydellä todella ahkeroida sen välttämistä, minkä Jumala on kieltänyt, vaan myös ahkeroida sen tekemistä, mitä Jumala on käskenyt; eikä ainoastaan tule hänen välttää sellaista, mikä on sekä hänelle itselleen että muille vahingoksi ja turmioksi, vaan myös har-

rastaa sitä, mikä on niin hänelle itselleen kuin muillekin hyödyllistä ja terveellistä. Mutta yhtä varmaa kuin tämä on, yhtä varmaa on sillä, joka tahtoo kuulua näkymättömään seurakuntaan, pyhä velvollisuus pitäytyä, mikäli on tilaisuudessa, oikeinuskovaan näkyväiseen seurakuntaan.

Ja ensiksikin siitä syystä, että se on Jumalan selvä ja suora käsky. Jumalan sanan mukaan ei näet ihminen vain omista oikeata uskoa sydämessään, vaan tulee hänen myös tunnustaa se niin sanoin kuin töinkin. **”Joka minut tunnustaa ihmisten edessä, hänet minäkin tunnustan Isäni edessä, joka on taivaissa; mutta joka minut kieltää ihmisten edessä, hänet minäkin kiellän Isäni edessä, joka on taivaissa.”** Näin sanoo Kristus; ja pyhä Paavali lisää: **”Sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaiksi, ja suun tunnustuksella pelastetaan.”** (Room. 10:10) Mutta joka häpeää oikeita Kristuksen opetuslapsia, hän häpeää myös itse Kristusta. Senpä tähden huudahtaa Paavali Timoteukselleen: **”Älä siis häpeä todistusta Herrastamme Jee-**

suksesta Kristuksesta äläkä minua, hänen vankiaan”, 2 Tim. 1:8. Se, joka siis tahtoo kuulua tosi näkymättömään seurakuntaan, tunnustautukoon myös niihin, jotka todistavat tämän näkymättömän seurakunnan uskoa.

Tähän lisättäköön vielä yksi kohta. Niin pian kuin Aadamin perhe oli jakautunut useammiksi perheiksi, mainitaan myös, nimittäin 1. Mooseksen kirjan 4. luvun lopussa: **”Silloin ruvettiin saarnaamaan Herran Nimestä.”** Tähän aikaan Jumala nimittäin asetti julkisen sanansa saarnaviran perheenisän viran rinnalle. Ja siitä ajasta alkaen on Jumala tätä virkaa läpi vuosituhansien voimallisesti pitänyt yllä, sen ohella aina aika ajoin yhä uudestaan osoittanut ja vahvistanut sen viran pyhäksi asetukseksi, ja julistanut vihansa ja armottomuutensa kaikille niille, jotka eivät tahdo kuulla ja ottaa vastaan hänen kutsumiaan, lähettämiään ja asettamiaan pyhän ja puhtaan sanansa julistajia. Päivänselvästi on siis Jumala pyhän saarnaviran asettamisella ja säilyttämisellä todistanut pyhän tahdonsa olevan, että maan päällä ei ole oleva ainoastaan hänen lastensa näkymätön valtakunta, vaan että maan päällä on myös oleva näkyvä kirkko näkyväisiä, järjestettyjä seurakuntia – joiden keskuudessa hänen sanansa julkisesti, puhtaana ja selvästi saarnataan, ja tämän sanan sinetit, pyhät sakramentit, hänen asetuksensa mukaan us-

kollisesti ja väärentämättä hoideaan. Jumalan tahdon mukaisesti on siis Jumalan sana julistettava, ei ainoastaan kaikille niille koko maailmassa, jotka eivät sitä ennen ole kuulleet; vaan myös kaikkialla, missä Jumalan lapsia asuu samoilla seuduilla, on jumalallisen evankeliumin ääni kaikuva Jumalan järjestyksen mukaan kutsutun saarnaajan suusta, ja tämän sanan oikean saarnan ympärille on Jumalan lasten kokoonnuttava kuin Jumalan sotajoukko lippunsa ympärille. Siitä hetkestä alkaen kuin Jumala asetti julkisen saarnaviran, ei kenelläkään ihmisellä, joka tahtoo autuaaksi tulla, ole vapaassa vallassaan jäädä yksikseen, erottautua muiden totuuden tunnustajien joukosta ja pitää jumalanpalvelusta itselleen; vaan on jokaisen, Jumalan suosion menettämisen uhalla, pitäydyttävä sinne, missä iankaikisen Jumalan sana julkisesti varsinaisessa saarnavirassa kaikuu ja on käytännössä.

Se, joka jo ennen Kristusta tahtoi tulla autuaaksi, oli velvollinen, jos siihen tilaisuutta oli, pitäytymään ulkonaisestikin Jumalan kansaan ja sen julkiseen jumalanpalvelukseen, tai ainakin tunnustautumaan siihen Jumalan seurakuntaan, suulla ja sydämellä. Senpä tähden todistaa David 26. psalmissa itseltään: **”Minä vihaan pahojen seurakuntaa enkä istu jumalattomien tykönä; minä oleskelen, Herra, sinun alttarisi tykönä, jossa kiitossanan ääni kuullaan ja**

kaikki sinun ihmeesi saarnataan.” Sen tähden sanoo Kristuskin Uudessa liitossa, kun jo ennakolta näki hänen tahtonsa mukaan syntyvät uusitamentilliset, näkyvät seurakunnat: **”Jos hän ei seurakuntaakaan kuule, niin olkoon hän sinulle niin kuin olisi pakanana tai publikaani”** (Matt. 18:17). Ja kun apostolit ensimmäisellä kristillisellä helluntaijuhalla olivat kääntäneet lähes kolmetuhatta sielua, niin sanotaan näistä kolmestatuhannesta, ei ainoastaan että **”he pysyivät alati apostolien opissa”** (vanh. käännös), vaan myös, että he **”pysyivät keskinäisessä yhteydessä ja leivänmurtaamisessa ja rukouksissa”**. **”Ja he pysyivät joka päivä yksimielisesti pyhäkössä.”** (Apt. 2:42) Ja kun myöhemmin tämä into oli lamaan-tumaan päin, kehottivat apostolit, kuten mm. luemme Hebrealaiskirjeen 10. luvussa (j. 25): **”Älkäämme jättäkö omaa seurakunnan kokoustamme, niin kuin muuttamien on tapana”**; ja 1 Kor. 1. luvussa (j. 10): **”Minä kehotan teitä, veljet, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeen, että kaikki olisitte puheessa yksimieliset, ettekä suvaitsisi riitaisuuksia** (vanh. käännös: eriseuroja) **keskuudessanne, vaan pysyisitte sovinnossa ja teillä olisi sama mieli ja sama ajatus.”**

Kuka voi nyt enää kieltää, että kaikilla niillä, jotka tahtovat kuulua tosi näkymättömään seurakuntaan, on pyhä velvollisuus pitäytyä

myös oikeinuskovaan näkyvään seurakuntaan, koskapa se on Jumalan kaikkina aikoina selvä ja viimeiseen päivään saakka voimassa oleva käsky?

Mutta tämä velvollisuus on heillä vielä senkin tähden, että puheenaoleva yhteys näkyvän, oikeinuskovan seurakunnan kanssa on suureksi siunaukseksi heille itselleen sekä yleensä näkymättömälle Jumalan valtakunnalle. Tosin saat-taa monesta näyttää siltä, kuin sillä olisi uskossaan vähiten vastuksia, joka vetäytyy yksinäisyyteen, ei ainoastaan maailman lasten selkauksista, vaan jopa kristittyjenkin joukosta, palvelen Jumalaansa vain salaisuudessa. Mutta se vain näyttää siltä. **”Eripurainen etsii, mitä hänelle itselleen kelpaa ja hän kiihkoilee kaikkea hyvää vastaan”**, sanoo Salomon, Snl. 18:1 (vanh. käännös). Joka eristäytyy ja on yksinänsä, se on jo Jumalan sanan vastaisella harhateillä ja päälle päätteeksi joutuu helposti vaarallisille poluille, ennen kuin sitä huomataan. Joka sitä vastoin pitäytyy kristilliseen seurakuntaan, jossa Jumalan sana puhtaasti ja selvästi saarnataan, se saa joka päivä kokea tämän lupauksen totuuden: **”Missä kaksi tahi kolme on koontunut minun nimeeni, siellä minä olen heidän keskellän-sä.”** (Matt. 18:20) Mutta kuka voi lausua kuinka suuri siunaus vuotaa siitä, että Kristus itse armosaan on läsnä seurakunnissaan, joissa hänen pyhä sanansa puhtaas-

ti ja selvästi saarnataan ja on käytössä? Siellä kasvetaan huomamatta itsensä ja Jeesuksen Kristuksen tuntemisessa. Siellä tullaan yhä uudelleen herätetyksi ja virkistetyksi, kun uneliaisuus on saanut valtaa. Siellä tullaan nostetuiksi, kun on kompastuttu tahi langettu. Siellä jälleen ohjataan oikealle, kun on jouduttu eksytykseen. Siellä saadaan lohdutus, kun mieli on murheellinen ja kaipaa lohdutusta. Siellä ollaan kuin keskellä virtaa, joka juoksee autuuden mereen ja joka nostaa ja kantaa, jopa usein aivan kuin autuaallisesti väkisin!

Mutta vielä enemmän! Kristitty ei saa toimissaan vain katsoa omaa etuaan; hänen tulee myös ajatella lähimmäisensä ja kokonaisuuden menestystä. Mutta sanokaapa, mitä tulisi maailmasta ja mitä tulisi Jumalan seurakunnasta, jos jokainen kristitty kulkisi yksikseen, ja jos ei olisi sellaisia kristillisiä seurakuntia, joissa Jumalan sanaa julkisesti saarnattaisiin ja pyhiä sakramenteja Kristuksen asetuksen mukaisesti jaettaisiin? Eikö silloin – inhimillisesti puhuen – myös näkymätön seurakunta joutuisi hukkaan? Ellei Jumala olisi perustanut näkyvää seurakuntaa ja sitä ylläpitänyt, missä olisi sitten näkymätön? Kuka olisi lähtenyt etsimään sokeita pakanaraukkoja viedäkseen heille rauhan sanoman? Mistä meillä sitten olisi tieto autuudestamme? Ja varsinkin ellei aina olisi ollut kristittyitä, jotka suurella vakavuudella olisivat vaatineet opin puhtautta ja

väärentämätöntä jumalanpalvelusta, niin missä olisi nyt puhdasoppi ja kuinka pitkälle olisivat lahkot jo edistyneet?

Te siis, jotka ette voi kieltää, että meidän evankelis-luterilaisessa kirkossamme (so. luterilaisessa Missouri-synodissa) Jumalan sana puhtaasti ja selvästi saarnataan ja pyhät sakramentit Kristuksen asetuksen mukaan jaetaan, ja kuitenkin olette yhteydessä harhauskoisten kanssa tahi vetäydytte erikseen, te ette mitenkään voi lohduttautua sillä, että muka tosi seurakunta on näkymätön, ja että siis riittää, kun kuulutte tähän näkymättömään seurakuntaan.

Minä toistan sen: yhtä vähän kuin se on tosi kristitty, joka tieteen tahtoen rikkoo Jumalan käskyä vastaan ja joka tieteen tahtoen antaa sielunsa vaaraan eikä käytä niitä keinoja, jotka Jumala on hänen autuutekseen määrännyt, yhtä vähän olette tosi näkymättömän, uskovan seurakunnan jäseniä te, jotka tieteen tahtoen vastoin Jumalan kieltoa pidätte yhteyttä harhauskoisten kanssa ja vastoin Jumalan käskyä vältätte oikeinuskovien yhteyttä. Teistä sanotaan aiheessamme: **”Jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet.”**

Te sitä vastoin, jotka vakavasti tahdotte kuulua Jumalan lasten näkymättömään seurakuntaan, älkää milloinkaan unohtako, että oikea tie tullaksenne tähän näkymättömään seurakuntaan ja siinä pysy-

äksenne on juuri tämä, että pitäydytte niihin ja niiden kanssa ette vain usko, vaan myös tunnustatte, kokoonnutte, työskentelette ja vaikutatte, taistelette ja kärsitte, jotka uskollisesti pysyvät Jumalan sanassa sekä puhtaasti ja selvästi tunnustavat oikeaa uskoa.

Ylös siis, te rakkaat luterilaiset kanssakristityt, joiden silmät Jumala on avannut näkemään, että meidän kallis luterilainen Siionimme on rakennettu apostolien ja profeettojen puhtaalle, iankaikiselle, muuttumattomalle perustukselle, jossa Jeesus Kristus on kulmakivenä! Iloitkaa sydämessänne, että Kristuksella kaikkialla on salattu siemen, mutta kiittäkää myös häntä kaikesta sydämessä, että hän on antanut teille sanomattoman suuren armon, että kuulutte seurakuntaan, jossa hänen sa-

nansa valo kirkkaana teitä valaisee. Pitäkää mitä teillä on, ettei kukaan teiltä ottaisi kruunuanne. Älkää hävetkö tänä surullisena lopun aikanaakaan Vapahtajaanne ja hänen sanaansa ja hänen oikeita tunnustajiaan, vaan tunnustakaa Vapahtajaanne ja hänen väärentämättömtä totuuttaan heidän kanssaan täällä ihmisten edessä häpeässä ja vainoissa, niin on hän, uskollinen Vapahtaja tunnustava teidätkin ja kaikki omansa kerran taivaallisen Isänsä ja kaikkien pyhien enkelien edessä iankaikkisessa kunniasa ja ihanuudessa. Niin, olkaa uskolisia kuolemaan asti, niin on Herra antava teille elämän kruunun. Amen.

C. F. W. Walther,

Jumalan lasten yhteys, s. 15–20.

www.luterilainen.com

KAHDENLAINEN KYLVÖ

Halvar Sandell, pastori, Helsinki

Toisen vertauksen hän puhui heille sanoen: ”Taivasten valtakunta on verrattava mieheen, joka kylvi hyvän siemenen peltoonsa. Mutta ihmisten nukkessa hänen vihamiehensä tuli ja kylvi lustetta nisun sekaan ja meni pois. Ja kun laiho kasvoi ja teki hedelmää, silloin lustekin tuli näkyviin. Niin perheenisännän palvelijat tulivat ja sanoivat hänelle: ’Herra, etkö

kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen sitten on tullut lustetta?’ Hän sanoi heille: ’Sen on vihamies tehnyt’. Niin palvelijat sanoivat hänelle: ’Tahtdotko, että menemme ja kokoamme sen?’ Mutta hän sanoi: ’En, ettette lustetta kootessanne nyhtäisi sen mukana nisuakin. Antakaa molempain kasvaa yhdessä elonleikkukseen asti; ja elon aikana minä sanon leikkuumie-

hille: Kootkaa ensin luste ja sitokaa se kimppuihin poltettavaksi, mutta nisu korjatkaa minun aitaani.” Matt. 13:24-30

Päivän evankeliumi puhuu taivasten valtakunnasta siten kuin Jeesus siitä puhuu Pyhän Matteuksen mukaan – taivasten valtakunta merkitsee sitä, että Jumala kohtaa ihmiset ajassa ja paikassa täällä maan päällä. Kun Jeesus tuli maan päälle, tuli taivasten valtakunta tänne. Juuri siellä, missä evankeliumia julistetaan selvästi ja kirkkaasti, on taivasten valtakunta läsnä. Me voimme päästä evankeliumin välityksellä osallisiksi siitä, mikä johtaa meidät pelastukseen. Taivasten valtakunnan tarkoituksena kohdatessaan ihmiset on antaa heille se, mitä he tarvitsevat ikuisen autuaaseen elämään.

Kun Johannes Kastaja aloitti toimintansa ja astui esille, hän sanoi: **”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle”** (Matt. 3:2). Ja kun Jeesus vähän myöhemmin aloitti julkisen toimintansa, hän sanoi: **”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle”** (Matt. 4:17). Raamattu kiinnittää huomion siihen, miten juuri nyt meidän tulee saavuttaa autuus. Vapahtajamme tahtoo selvästi sanoa, mitä meidän tulee panna merkillä: meidän tulee tässä ja nyt ymmärtää oikein tilamme, että sen suuren päivän koittaessa kuuluisimme pelastettujen ja vapautettujen joukkoon.

Käsiteltävänämme on Matteuk-

sen evankeliumin 13. luku. Se sisältää joukon vertauksia, jotka alkavat sanoilla **”taivasten valtakunta on ... kaltainen”**. Jumalan ikuinen valtakunta tulee siis luoksemme tässä ja nyt Sanan ja sakramenttien välityksellä. Jeesus kuvaa jotakin, joka meidän tulee hahmottaa nykyistä tilannettamme ajattel-
len.

Tämä vertaus on Jeesuksen vertausten joukossa hieman erikoinen. Se herättää hämmennystä hänen opetuslapsissaan. He tahtovat päästä selvyYTEEN siitä, mitä Jeesus sillä tarkoittaa. Olemme jonkin sellaisen edessä, josta oletettavasti hänen kuulijoillaan oli kokemusta. Joka tapauksessa asia tunnettiin roomalaisessa oikeuskäytännössä. Kyseessä oli rikollinen teko, josta saatettiin antaa tuomio – eli jos joku sabotoi toisen viljelystä kylvämällä salaa valhevehnää (lustetta), jota aivan alussa ei ollut mahdollista havaita, mutta joka muutoin kasvoi nopeammin kuin oikea siemen ja pyrki tukahduttamaan ja estämään sen kasvua mahdollisimman paljon.

Matteus mainitsee hieman myöhemmin samassa luvussa, että opetuslapset sanoivat Mestarille: **”Selitä meille vertaus pellon lusteesta.”** Silloin saamme kuulla Jeesuksen sanat: **”Niin hän vastasi ja sanoi: ’Hyvän siemenen kylväjä on Ihmisen Poika. Pelto on maailma; hyvä siemen ovat valtakunnan lapset, mutta lusteet ovat pahan lapset. Vihamies, jo-**

ka ne kylvi, on Perkele; elon aika on maailman loppu, ja leikkumiehet ovat enkelit.” Käsitlemme tätä keskittyen saarnatekstiin nyt, kun olemme saaneet selityksen eräisiin avainkäsitteisiin.

Kristus tulee hyvän siemenen kanssa meidän luoksemme. Me kuulemme hänen Sanansa, luemme sen Raamatustamme. Sitä selitetään meille kristillisessä seurakunnassa. Kokoonnumme messuun sanan ja sakramenttien äärelle, jotka vastaanotettuina saavat aikaan sen, että meistä tulee valtakunnan lapsia, kuten Jeesus sanoo, nimittäin taivasten valtakunnan lapsia.

Ihmisten nukkuessa tulee Perkele ja kylvää valhevehnää keskelelle vehnän kylvöstä. Meidän tulee tietää ja ottaa vakavasti, että näin tapahtuu, koska Jeesus näin sanoo. Kun Jumalan sanaa käytetään ja julistetaan, tulee perkele sinne ovelasti ja salakähmäisesti niin, että me emme voi siis selvästi sitä huomata emmekä siksi tiedä, mitä se on ja kehen täsmälleen ottaen on vaikutettu. Jeesuksen sana koskee tätä tilannetta. Perkele voi myös karkealla tavalla muuttaa ja tehdä Sanan joksikin selvästi muuksi, mutta tästä ei nyt ole kyse. Tämä vihollinen pyrkii muuttamaan Jumalan sanan. Hän on tehnyt sitä aina syntiinlankeemuksen päivästä lähtien ja lietsoo sitä tuhoa tuottavalla kylvämisellään. Tämä aiheuttaa luonnollisesti suuren sekavuuden. Tästä syystä meil-

lä on niin monia käsityksiä Jumalan sanasta ja niin monia lahkoja ja suuntauksia. Mutta on tärkeää tietää, että tämä tuhoa tuottava kylvö, tämä valhevehnä, joka juuri on sekoittuneena sinne, missä on hyvä siemen, on jotakin, joka piilee kätkeytyneenä oikeinopettavissa seurakunnissa ja oikeinuskovien yhteydessä. Samanaikaisesti meidän on ymmärrettävä, että harhaoppisissa kirkkoissa voi löytyä oikeita Jumalan lapsia, jotka sydämessään ovat synnin hädässään panneet turvansa armolupauksiin ja ovat Jumalan lapsia. Tämä on hyvä siemen, vaikka se ei siltä näytä.

Jeesus tahtoo sanoa, että emme voi viime kädessä olla perillä lähimmäistemme Jumala-suhteesta. Sinä ja minä emme voi nähdä ihmisten nutun alle ja tietää ehdotonta totuutta ihmisestä. Se ei ole meidän tehtävämme, vaan se on Kristuksen tehtävä viimeisenä päivänä, vaikkakin on selvää, että hän tietää miten kunkin ihmisen laita on nyt. Kaikki, mitä uskoksi sanotaan, ei ole uskoa, vaan se voi olla kuvitelmia ja näennäistä uskoa. Tämä on tärkeää panna merkeille, sillä usein saa sen käsityksen, että ns. usko kuin usko – eli jos usko on käsilä psykologisena ilmiönä – on oikeaa uskoa. Tällä perusteella ei voida arvioida oikeaa sydämen uskoa.

Toisinaan tätä tekstiä käytetään siinä tarkoituksessa, että poistettaisiin kaikki kiivailu oikean opin puolesta – kaikki pyrkimys elä-mässä ja opissa ojentautua Kris-

tuksen sanan mukaan siten kuin se on annettu. Tämähän ei ole suinkaan millään lailla Jeesuksen tar koitus. Tiedämme Jeesuksen juuri Matteuksen evankeliumissa lau suvan vakavia varoituksia vääristä profeetoista, jotka tulevat lammas ten vaatteissa (Matt. 7). Jeesuksella ei olisi ollut mitään mieltä sanoa tätä, jos se ei ole jotakin, jota me voimme ja jota meidän tulee soveltaa kristillisessä elämässämme. Hän varoittaa sellaisista, jotka valheellisesti tulevat hänen nimes sään. Hänen vakavat varoituksensa väärästä opista ja vääristä käsi tyksistä luvussa 23 ja hänen varoi tuksensa luvussa 24 vakavista ek sytyksistä, jotka voidaan havaita silmien edessä nähtävästä, on hän tarkoittanut sellaisiksi, jotka mei dän tulisi ottaa erittäin vakavasti ja vetää niistä johtopäätöksiä toimi misemme suhteen elämässämme tässä ja nyt. Lähettäessään apostolin sa maailmaan, mistä kerrotaan Matteuksen evankeliumin viimei sessä luvussa, Jeesus korostaa sitä, että heidän tulee tosiasiallises ti opettaa kaikki, mitä hän on kä sennyt. Tässä ei ole mitään neuvot teluvaraa ja tilaa suhteellisuudelle. Kun on kyse siitä, mikä koskee meitä ja siitä, mistä me voimme saada ulkoista tietoa ja siitä, mikä on ilmeistä opissa ja elämässä, siinä meidän tulee toimia sen mukaan kuin Raamattu selvästi meille sanoo. Kaikki muu on tämän tekstin väärinkäyttöä. Tätä tekstiä on epäilemättä käytetty ja käytetään

jollain lailla puolustuksena sille, että kansankirkossa vallitsee opilinen kaaos monine erilaisine käsi tyksineen. Siitä ei tässä ole kyse. Sitä vastoin Jeesus puhuu nyt siitä, mikä tapahtuu salaa, pinnan alla, ja mihin me emme pääse käsiksi.

Meidän tulee myös ottaa huomi oon, että juuri Matteuksen evan keliumissa – ja luemme tätä evan keliumia kokonaisuutena, jossa koko naisuus selittää osia – muutama luku myöhemmin luvussa 18 meillä on UT:n kaikkein yksityiskohtaisin ohje ekskommunikaatiota eli yksit täisen ihmisen erottamista varten seurakunnan yhteydestä. Tällöin on kyseessä jotakin ulkoista, jonka ihmiset näkevät, ei sellaista, mitä muut eivät näe.

Meidän tulee kristillisenä seurakuntana pitäytyä vain ulkonaiseen ja todistettavissa olevaan, kun on kyseessä toimiminen. Emme saa alkaa erotella ihmisiä ja eritellä, ketkä ovat valtakunnan lapsia ja ketkä vihollisen lapsia – tai puhuaksemme kuten apostoli Johannes, ketkä ovat Jumalan lapsia ja ketkä Perkeleen lapsia. Meidän on saarnattava ja sanottava, että asianlaita on siten, että on Jumalan lapsia ja on Perkeleen lapsia, mutta emme saa lähteä konkreettisesti osoittelemaan, ketkä tarkalleen ottaen kuuluvat mihinkin. Se ei kuulu meille. Meidän tehtävämme on arvioida, katsoa ja kuulla sitä, mikä kuuluu meille, ja se meidän pitää tehdä. Emme saa käyttää tätä tekstiä verukkeena sen laiminlyömiselle.

Tämä antaa meille myös rauhan. Saatte antaa kaikkien spekulatioiden olla siitä, miten muiden ihmisten laita varsinaisesti on, missä salaisissa synneissä he ovat kiinni, mitä ristiriitoja heidän sisimmässään on käynnissä, joista meillä ei ole mitään tietoa. Meidän ei tule puuttua siihen, mikä ei meitä koske. Jos siis, sikäli kuin voi arvioida, oppi on oikea ja selviä julkisynnejä ei suvaita, tulee meidän tyytyä siihen eikä toisin arvioida. On Jumalan asia, jos joku kuitenkin olisi ja eläisi salaisessa luopumuksessa Kristuksesta. Silloin voimme, vaikka kyseessä olisi pappi, käyttää hänen palveluksiaan, jos hän on oikeaoppinen eikä meillä ole ulkonaisessa suhteessa mitään häntä vastaan.

Ymmärrämme ja luterilainen kirkko on aina opettanut, että väärinopettavissa kirkoissa löytyy oikeita Jumalan lapsia. Se on tällöin Kristuksen asia, jos ja kun näin on asianlaita. Emme saa siitä vetää mitään johtopäätöksiä itsemme suhteen, niin että pidämme oikeana sen, minkä nimenomaan tiedämme olevan väärää oppia, joka on ristiriidassa sen kanssa, mitä olemme oppineet Raamatusta ja johon olemme omassatunnossamme sidotut.

Todellisuuskäsitykseemme hengellisestä elämästä tulee vankumattomasti kuulua, että Perkele käy ympäri ja kylvää petollista valhevehnää juuri siihen maape-rään, johon on kylvetty myös hy-

vää siementä. Minne Jumala rakentaa kirkkonsa, sinne pyrkii Perkele heti rakentamaan kappelinsa. Hän pyrkii johtamaan harhaan, muuttamaan hieman suuntaa, niin että lopulta se on täysin väärä. Hän suhteellistaa ehdottoman ja voi tehdä ehdonvallan asioista ehdottomia. Usein tämä tapahtuu salaa ja näkymättömissä niin, että emme sitä huomaa. Meidän tulee tietää, että meidän ei myöskään tarvitse tai saa sitä huomata, mutta meidän pitää ehdottomasti tietää, että tämä on todellisuus. Kun sitten ulkonaisessa suhteessa tulee näkyvästi ja kouriintuntuvasti esille täysin väärää, niin meidän tulee ymmärtää tausta: Perkele oli ollut paikalla ja kylvänyt.

Me elämme vavahduttavassa todellisuudessa keskellä Vapahtajamme Kristuksen ja Perkeleen välistä taistelua. Meidän tulee tietää, että Perkele toimii juuri tänä päivänä ja niin kauan kuin tämä maailma on olemassa johtaakseen harhaan ja vietelläkseen ihmisiä saadakseen käännettyä heidän huomionsa pois siitä, mikä on totta ja terveellistä, riistääkseen jumalanpelon ja uskon – mielellään siinä harhakuvasa ja näennäisyydessä, että kaikki on hyvin ja kaikki on rakkautta ja rauhaa. Lopulta sitten tapahtuu se erottelu, joka ei voi eikä saa tapahtua tässä ja nyt. Silloin kaikesta tulee alastonta ja paljasta.

Meidän ei ole tarpeen koko ajan puhua saatanasta. Mutta meidän tulee olla hyvin selvillä siitä, mitä

hänellä on mielessään ja mihin hän tähtää. Pyhä Paavali kirjoittaa: **”et-tei saatana pääsisi meistä voitolle; sillä hänen juonensa eivät ole meille tuntemattomat.”** (2. Kor. 2:11)

Yksittäisen ihmisen, joka kuulee ja ymmärtää, tulee olla varuillaan sivuilleen vilkuilematta. Huolehdi itsestäsi, mitä tulee salattuun ja siihen, mikä ei ole ilmeistä. Pidä huoli itsestäsi ja suhteestasi Kristukseen ja hänen sanaansa ilman, että spekuloit ja lajittelet muita ihmisiä väärin perustein, ts. perustein, jotka varsinaisesti ovat meiltä salattuja ja joista emme voi tietää yhtään mitään.

Se päivä koittaa, jolloin Kristus lähettää enkelinsä. Mitä nämä enkelit tekevät? Ne menevät kirkkoihin ja yhteisöihin ja kokoavat yhteen ja vievät pois hänen valtakunnastaan kaikki ne, jotka ovat luponeet, tulleet toisille lankeemukseksi ja jotka elävät laittomuudessa. Tämän Jeesus sanoo meille päättäväisesti tänään. Tuomio al-

kaa Jumalan huoneesta. Tämä on Raamatun selvä oppi. **”Sillä aika on tuomion alkaa Jumalan huoneesta.”** (1. Piet. 4:17). Siksi kirkollinen elämä on vakavaa ja tärkeää.

On paljon sellaista, joka ei kuulu meille, mutta se, joka kuuluu meille ja josta Kristus on sanonut, että meidän tulee se tehdä, se meidän tulee tehdä nyt. Siihen, mikä koskee suurta erottelua, ei meidän tule emmekä saa puuttua, mutta meidän tulee saarnata selvästi, että se tulee tapahtumaan ja että taivas ja helvetti eivät ole ainoastaan yksi aihe silloin tällöin, vaan se on juuri suuri vavahduttava todellisuus!

Kristus puhuu näin, sillä hän tahtoo varjella hyvän kylvön, joka tulee hänen sanastaan. Hän tahtoo kokonaan ja täysin pelastaa meidät heikot syntiset. Hän tahtoo, että me hänen voimassaan ja vanhurskaudessaan loistamme kuin aurinko hänen Isänsä valtakunnassa. Se, jolla on korvat, kuulkoon.

Suom: Hannu Lehtonen

VAROITUS HARHAOPETTAJISTA

Halvar Sandell, past., Helsinki

Kun pastori ilman seuraamuksia toimii yhteistyössä naispappien kanssa ja puolustaa toimintaansa kirkollisessa elämässä, liittyy harhaopettajiin pappisvihkimyksissä ja installaatioissa, pitää matalaa profiilia homokysymykse-

sä, hyökkää Raamatun erehtymättömyyttä vastaan, seuraa filosofisilta ennakoasetelmiltaan ideologista historiallis-kriittistä metodia, sallii avoimen ehtoolispöydän ja on yhteydessä myös Kristuksen fyysisen läsnäolon eli

reaalipreesensin eri tavoin kiel-täviin reformoituihin ja pitää jo-pa kiinni evoluutioteoriasta oppi-na, silloin ei ole enää kyse uskol-lisuudesta evankelisluterilaiselle kristilliselle tunnustukselle vaan jostain täysin vieraasta todelli-suudesta, josta tunnustukselle us-kollisten kristittyjen pitää pysyä erossa. Tunnustavien kristitty-

jen tulee tällöin kutsua toisia sa-nanpalvelijoita. Uskovien piittaa-mattomuus valheellisesta opista tekee ajan mittaan tilanteesta tu-hoisamman kuin harhaopettajien puhe sinänsä.

*Julkaistu Concordia-lehdessä
1/2021*

KUODES KUVA: UUSI TAIVAS JA UUSI MAA

Ilmestyskirjan 21:1–8 selitys

Raimo Koski-Homi, pastori (1937–2024)

1. Ja minä näin uuden taivaan ja uuden maan; sillä ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa ovat kadonneet, eikä merta enää ole.

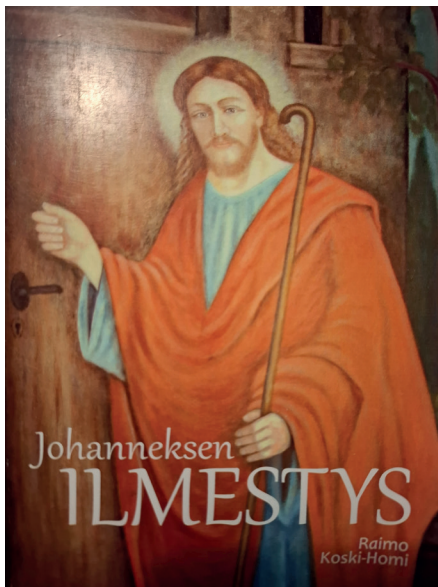
Välittömästi viimeisen tuomion jälkeen Johannes näkee uuden tai-vaan ja uuden maan. Kristuksen paluu merkitsi vanhan maan ja tai-vaan väistymistä (20:11), univer-sumin tuhoa eli maailmanloppua. Mutta Kristuksen istuminen kirk-kauden valtaistuimelle ei ole vain vanhan maailman loppu, vaan uu-den alku. Uusi luominen on iäisyys-teen kuuluva, ei enää ajallinen ja katoava, kuten vanha luomakun-ta (Ps. 102:26-27, Jes. 65:17, 66:22). Se, mitä odotamme Kristuksen tu-lemuksen yhteydessä, ei ole ensisi-jaisesti maailmanloppu, vaikka se-kin siihen kuuluu, vaan uusi luomi-

nen, jossa ei enää ole mitään syntiä eikä puutteellisuutta (2. Piet. 3:13). Vanha katoaa niin, ettei se enää ajatukseen astu, kuten Jesaja lau-sui (Jes. 65:17) kirjaimellisesti. Ky-seistä kohtaa ei voi eikä saa selittää kuvaannollisesti, kuten ne kiihko-henkiset lahkot tekevät, jotka yrit-tävät sijoittaa tuon luvun loppuosaa tänne maan päälle.

Mutta mitä on uusi luominen, *hee kainee ktisis*? Kreikassa on kaksi ”uutta” merkitsevää sanaa: *kainos* ja *neos*. Jälkimmäinen mer-kitsee absoluuttisesti uutta, jol-la ei ole oleellista yhteyttä enti-seen, kun taas tässä käytetty *kai-nos* tarkoittaa uutta verrattuna van-haan tai entiseen. Vanhan kadotes-sa uusi tulee esiin Jumalan luomis-teon myötä. Maailmanlopun ei siis tarvitse tuhota kaikkea olemuksel-

taan, vaan laadullisesti: maailman muoto katoaa (1. Kor. 7:31, Room. 8:20-23). Uusi luominen on kristittyissä jo alkanut uudestisyntymisessä (Ef. 2:10, 4:24, 2. Kor. 5:17, Gal. 6:15 jne.). Eivät edes äärimmäiset hurmahenget ole rohjenneet väittää Jumalan hävittäneen heidän ruumistaan tai sieluaan ole-mattomiin ja luoneen heidät sitten tyhjästä uudelleen. Näin myös vanhan taivaan ja maan kadotessa niiden substanssi ja muoto järjestyvät uudella, ikuisuuteen soveliaalla tavalla. Koko universumi näyttää aivan toisenlaiselta kuin ennen. Koska Jumala ei ole ilmoittanut meille yksityiskohtaisesti, miten Hän hävittää vanhan maailman ja luo uuden, ei luterilainen kirkko ole koskaan julistanut harhaoppisiksi niitä, jotka opettavat maailmanlopun tuhoavan kaiken substanssin ole-mattomiin (*quoad materiale*), mutta useimmat sen opettajat ovat Lutherin tavoin selittäneet maailmanlopun oleellisesti hävittävän nykyisen luomakunnan muodon ja järjestyksen (*quoad formale*) ja uudistavan koko universumin. Näin Jeesus on myös opettanut nimittäessään tulemuksensa hetkeä, ajan loppupistettä maailman ”uudestisyntymiseksi” (Matt. 19:28).

Osoituksena siitä, miten erilaiset olosuhteet uuden luomisen myötä tulevat, on toteamus: merta ei enää ollut. Meri ei tässä ole symbolisessa, vaan reaaliossa merkityksessä, koska se on rinnastettu reaaliseen taivaaseen ja maahan. Alkuluomi-



ssa oli alkumeri, kaoottinen syvyys (1. Moos. 1:2), josta vasta toisena luomispäivänä alkumanner erotettiin. Kun tuomiopäivän tuli tuhoaa nykyisen maapallon, on uudessa luomisessa ilmaantuva uusi maa vailla valtamerta. Sellaista kuin nykyisessä maassa ei tiedetä nykyäänkään olevan millään muulla planeetalla. Uuden maan vedet ja niiden kiertokulku on järjestetty uudella tavalla, jonka me näemme ja ymmärrämme vasta kirkkaudessa.

2. Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, minä näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan tyköä, valmistettuna niin kuin morsian, miehellensä kaunistettu.

Tämän saman näyn yhteyteen kuului välittömästi myös Uusi Jerusa-

lem, jonka Johannes näki laskeutuvan taivaasta. Se on oikeastaan seitsemäs kuva, mutta varsinaisesti sitä kuvaillaan jakeesta 9 lähtien, ja tässä se vain mainitaan, jotta sen samanaikainen ilmaantuminen uuden taivaan ja uuden maan kanssa tulisi selväksi lukijoille. Adventistit opettavat taivaallisen Jerusalemin leijailevan jossakin Orionin tähdistössä ja yrittävät paikallistaa sitä valoisan sumun keskelle. Taivaallinen Jerusalemi ei kuitenkaan laskeudu alas näkyvältä ensimmäiseltä taivaalta eikä näkyvän avaruuden piiristä eli toisesta taivaasta, vaan Johannes sanoo selvästi sen laskeutuvan Jumalan luota eli kolmannelta taivaasta. Se taas ei ole materiaallinen, vaan ikuinen Jumalan taivas, jossa tämä Jerusalemi jo näkymättömänä on (Gal. 4:26, Hepr. 12:22). Se on meidän äitimme ja uskon kautta olemme jo sen kansalaisia. Koska usko ja uusi elämä on meissä jo Jumalan lahjana uuteen luomiseen kuuluvaa, olemme uuden ihmisen puolesta jo osa tätä Jumalan kaupunkia, jota aiemmin kuvattiin Karitsan vaimona ja häihin valmiina morsiamena (19:7-8), ja joka siinä selvästi on Kristuksen kirkastettu seurakunta. Tämä näky on siis kuvakieltä ja yrittää havainnollistaa meille autuaitten tulevaa olotilaa, kun vain emme rupea sitä rationalisoimaan ja materialisoimaan väärällä tavalla. Laskeutuminen tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että uusi taivas ja uusi maa ovat yksi ja-

kamaton kokonaisuus ja autuaitten pyhä kaupunki käsittää ja omistaa kaiken, mikä kuuluu uuteen luomiseen. Se on kokonaan osa Jumalan iankaikkisen taivaan ulottuvuutta, eikä materiaalisia taivaita enää tarvita, koska taivaankappaleittenkin kohdalla näin käy (jake 23). Johannes käyttää laskeutumisesta ajatonta preesensin partisiippiä *katabainousan*, koska uusi Jerusalemi on ollut alkuevankeliumista asti laskeutumassa Jumalan taivaasta maan päälle. Sinne kaipasi jo esim. uskon isä Abraham (Hepr. 11:10). Monet Jerusalemi-kuvaukset ovat profeetoilla taivaalliseen Jerusalemiin liittyviä (esim. Jesaja 4:3, 33:20, 35:10, 65:18-19, 66:10-13, Hes. 48:35, Sef. 3:14 ss., Sak. 14:8 ss. ja monet muut). Näin myös Psalmeissa on kuvattu taivaallisen Jerusalemin morsiuspukua (esim. 45:14-15, vrt. Jeesuksen vertausta häihin matkaavista neitseistä, ja 48:2-14). Johannes käyttää morsiamen valmistamisesta ja kaunistamisesta perfektin partisiippeja, koska se on jo ajassa aloitettu ja iäisyydessä loppuun saatettu. Lähemmin tätä kaupunkia kuvataan suuressa loppunäyssä (21:9-22:5), joka seuraa edempänä.

3. Ja minä kuulin suuren äänen valtaistuimelta sanovan: ”Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Ja hän on asuva heidän keskellensä, ja he ovat hänen kansansa, ja Jumala itse oleva heidän kansaansa, heidän Jumalansa; 4. ja hän

on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt.”

Johannes ei ilmaise, kenen voimakas ääni kuului valtaistuimelta, mutta tässäkin useimmat selittäjät pitävät sitä Pyhän Hengen äänenä. Sekin voisi tosin tulla esim. enkelin kautta. ”Katso” on rohkaisu Johannekselle tarkata näyn lohdullista sisältöä. ”Jumalan maja ihmisten keskellä” osoittaa, että taivaan temppeli, jossa Johannes oli saanut näkynsä, on uudessa luomisessa autuaitten ihmisten keskellä. He eivät siellä ole pelkkä vähäinen *eklogee*, valittujen joukko vanhan ”maan päällä asuvien” seassa, vaan he ovat siellä koko uusi ihmiskunta, Jumalan kansa, jonka kanssa armollinen Jumala ikuisesti on. Jumala pyyhkii pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa enää ole, ei myöskään muita synnin seurauksia, kuten murhetta, parkua ja kipua, sillä kaikki entinen tätä elämää rasittava on mennyt eli peruuttamattomasti poissa. Näin jo Jesaja ennusti (Jes. 25:8).

5. Ja valtaistuimella istuva sanoi: ”Katso, uudeksi minä teen kaikki.” Ja hän sanoi: ”Kirjoita, sillä nämä sanat ovat vakaat ja todet.”

Valtaistuimella istuu kolmiyhteyden autuutemme Jumala, joka hallitsee iäisyydessä ja on kaikki kai-

kessa, kun Kristuksen valtakunta muuttuu armonvaltakunnasta kirkkauden valtakunnaksi ja annetaan Isän haltuun (1. Kor. 15:24-28). ”Katso, uudeksi Minä teen kaikki” osoittaa toteutuneeksi sen uuden luomisen, jonka Jumala oli jo evankeliumilla alkanut täällä ajassa (Jes. 43:19), mutta joka nyt oli saatettu päätökseen. Tämä oli niin painokas toteamus, että Herran muistutti Johannesta kirjoittamisesta, jota hän jatkoi näkyjä katsellessaan. Nämä sanat erityisesti ovat ”vakaat ja todet”, niin kuin Jumalan sanat aina ovat. Kun Jahve sanoo jotakin valtaistuimeltaan, se on kirjattava Raamattuun.

6. Ja hän sanoi minulle: ”Se on tapahtunut. Minä olen A ja O, alku ja loppu. Minä annan janoavalle elämän veden lähteestä lahjaksi. 7. Joka voittaa, on tämän perivä, ja minä olen oleva hänen Jumalansa, ja hän on oleva minun paikani. 8. Mutta pelkurien ja epäuskoisten ja saastaisten ja murhaajien ja huorintekijäin ja velhojen ja epäjumalanpalvelijain ja kaikkien valehtelijain osa on oleva siinä järvessä, joka tulta ja tulikiveä palaa; tämä on toinen kuolema.”

Jumala puhuu edelleen: ”Se on tapahtunut.” Jumalan todet sanat ovat kaikki täyttyneet, niin että uudeksi tekeminen on loppuun suoritettu. Uuden luomisen ”fiat” (tulkoon) on kertakaikkinen, mutta tulos ikuisesti säilyvä toi-

sin kuin ensimmäisessä luomisessa (esim. ”tulkoon valkeus”). Alussa Jumala loi – lopussa Jumala luo. Siksi Hän on A (*alfa*) ja O (*omega*) – kreikkalaisen kirjaimiston viimeistä kirjainta vastaisi meillä Ö. Hän on alku ja loppu, ensimmäinen ja viimeinen. Jumala oli ilman alkua ikuisesti ennen luomista ja Hän on oleva loputtomasti vanhan luomisen kadottua. Armoa on, että Hän antaa meidän olla osallisia uudesta luomisesta. Jae 3 painotti Jumalan asumista ihmisten kanssa, ei ihmisten asumista Jumalan luona. Kaikki on sielläkin Jumalan armoa ja tekoa. Nyt – armovaltakunnassa – Hän osoittaa tämän antamalla janoavalle eli hätääntyneelle syntiselle evankeliumin välineillä elämän veden lähteestä (luku 22) virvoitusta ”lahjaksi” (*door-ean*), siis ilman ainuttakaan omaa ansiotamme tai mahdollisuuttamme. Mutta näillä välineillä (evankeliumin sana ja sakramentit) Hän myös vahvistaa uskon loppuun saakka, ja niin jokainen yksilö, joka täten voittaa, on perivä taivaan. Siellä Jumala ei ole vain hänen armollinen Jumalansa, kuten jo täällä alhaalla, vaan myös Kristuksessa voittanut on Jumalan poika (tai tytär, 2. Kor. 6:18) eli kanssaperillinen Kristuksen, ainoan Pojan kanssa – siksi käytetään sanaa ”poika” eikä ”lapsi” (tai ”tytär”) Kristus-ihmisistä eli ”toisen Aa-

damin” hengellisistä jälkeläisistä (Jes. 53:10).

Tämän vastakohtana jae 8 Jumala toteaa uuden luomisen ulkopuolelle eli iankaikkisen kadotuksen alaisiksi joutuvan kaikkien niiden, jotka ”toinen kuolema” nielee. Pelkurit, jotka katoavaisten ihmisten opetuksen, kiitoksen tai arvovallan tähden eivät uskalla tunnustaa Kristusta ihmisten edessä, joutuvat helvettiin, jos he pysyvät tässä tilassa. Sehän on karkeinta epäuskoa, loukkaus Jumalan suurta rakkautta kohtaan. Siksi pelkurit mainitaan ennen muita epäuskoisia. Sovituksen jälkeen epäusko on suurin synti ja ainoa kadotuksen syy (Mark. 16:16). Pelkuruudesta varoitetaan erityisesti siksi, että vainojen aikana se johtaisi Kristuksen kieltämiseen, luopion tielle, pahimpaan epäuskoon. Sitten vasta luetellaan muita karkean epäuskon ulkonaisia ilmauksia, kuten saastaisuus, murhat, huoruus, noituiden harjoittaminen ja kaikki epäjumalien palvonta (jokainen jumala, joka ei ole kolmiyhteinen autuutemme Jumala, Isä ja Poika ja Pyhä Henki, on epäjumala). Lopuksi mainitaan vielä kaikki valehtelijat. Ihmiset unohtavat usein kahdeksannen käskyn ja pitävät valhetta opissa tai elämässä pienenä asiana, mutta Jumala rinnastaa sen kaikkiin karkeisiin julkisynteihin. Näiden osa on tuli- ja tulikivijärvessä.

IHANA UDESTISYNTYMISEN OPINKOHTA (*LOCUS INSIGNIS REGENERATIONIS*)

Katkelma Ilmestyskirjan 12. luvun selityksestä

Matthias Hoë von Hoënegg¹

Miten upeasti todellakin meidän uudestisyntymisemme salaisuus kuvataan silmiemme eteen tällä vertauksella vaimon raskaudesta ja synnytystuskista (Ilm. 12:1–6)! Muuallakin Raamatussa puhutaan nimittäin kristittyjen syntymisestä, synnyttämisestä ja uudestisyntymisestä: ”...**jotka eivät ole syntyneet verestä eikä lihan tahdosta eikä miehen tahdosta, vaan Jumalasta.**” (Joh. 1:13) ”**Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä.**” (Joh. 3:7) ”**Jos tiedätte, että hän on vanhurskas, niin te ymmärrätte, että myös jokainen, joka vanhurskauden tekee, on hänestä syntynyt.**” (1. Joh. 2:29) ”**Ei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä, sillä Jumalan siemen pysyy hänessä; eikä hän saata syntiä tehdä, sil-**



lä hän on Jumalasta syntynyt.”
(1. Joh. 3:9) ”**Rakkaani, rakasta-**
kaamme toinen toistamme, sillä

1 Matthias Hoë von Hoënegg (1580–1645) oli varhaisen luterilaisen puhdasoppisuuden keskeinen teologi ja Saksin vaaliruhtinaskunnan ylihovisaarnaaja. Hänet tunnettiin myös Johannes Gerhardin työtoverina, sillä Hoë von Hoënegg kokosi keskeisen luterilaisen teologikonventin Jenaan 1620-luvun vaihteessa selvittämään oppikiistoja, jotka vaivasivat luterilaista kristikuntaa sekä sisä- että ulkopuolelta. Hoë von Hoëneggin työ saarnaajana näkyy myös tämän tekstikatkelman syvällisessä, kuvaannollisessa ja kohti käyvässä julistuksessa, joka on osa hänen *Ilmestyskirjakommentaariaan* (Leipzig, 1610; 1640). Yksi hänen kuuluisimmista saarnoistaan pidettiin Dresdenin linnankirkossa vuonna 1617 uskonpuhdistuksen 100-vuotisjuhlallisuuksien messussa, jossa Michael Praetorius (1571–1621) ja Heinrich Schütz (1585–1672) olivat musiikinjohtajia.

rakkaus on Jumalasta; ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan.” (1. Joh. 4:7) ”Sillä vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvatatajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa.” (1. Kor. 4:15) ”Tahdonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, ollaksemme hänen luotujensa esikoiset.” (Jaak. 1:18) ”[J]a halatkaa niin kuin vastasyntyneet lapset sanan väärentämätöntä maitoa, että te sen kautta kasvaisitte pelastukseen.” (1. Piet. 2:2) ”Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on Kristus, on Jumalasta syntynyt; ja jokainen, joka rakastaa häntä, joka on synnyttänyt, rakastaa myöskin sitä, joka hänestä on syntynyt.” (1. Joh. 5:1) ”Ylissetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudestisyntyttänyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistannousemisen kautta.” (1. Piet. 1:3) ”Mutta kun Jumalan, meidän vapahtajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmestyi, pelasti hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosista, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta.” (Tiit. 3:5) ”Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy ki-

vulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä.” (Gal. 4:19)

Edelliset ja vastaavanlaiset raamatunkohdat puhuvat selvästi Jumalan poikien ja tyttörien hengellisestä syntymästä. Ei ole mikään vähäpätöinen asia painottaa tätä syntymisen tapaa (*ratio*), koska siihen sisältyy monia suuria salaisuuksia. Daavid ihmettelee omaa ruumiillista syntymäänsäkin sanoen: ”Sillä sinä olet luonut minun munaskuuni, sinä kudoit minut kokoon äitini kohdussa. Minä kiitän sinua siitä, että olen tehty ylen ihmeellisesti; ihmeelliset ovat sinun tekosi, sen minun sieluni kyllä tietää.” (Ps. 139:13–14) Miten paljon enemmän meidän onkaan syytä ihmetellä hengellistä syntymäämme! Se vaatii nimittäin Isän Jumalan suunnatonta ja palavaa rakkautta, Kristuksen ja hänen morsiamensa, Kirkkonsa, häitä ja sitä seuraavaa lujaa yhteyttä ja mitä suloisinta yhdeksi asumukseksi tulemistä. Vaikka tämän Jumalan työn koko korkeus voidaan selittää vaikeastikin, tunnustelemme sitä ja sanomme vain sen verran, kuin voimme.

Aluksi on tiedettävä, että uudestisyntymisemme isä ei ole enkeli eikä mikään käskynhaltija, ei kuningas eikä muu hallitsija, vaan Kristus Jumalan Poika, jota Jeesus kutsuu ikuisuuden Isäksi (Jes. 9:6). Paavali nimittää häntä toiseksi Aadamiiksi (Room. 5:14; 1. Kor. 15:47). Niin kuin kaikki ruumiillisuus on saanut alkunsa Aa-

damista, niin myös Kristuksesta – yhtä lailla kuin Isästä – riippuu hengellinen syntymämme. Uudestisyntyminen luetaan yhtä lailla Isän ja Pyhän Hengen työksi, koska Kolminaisuuden työ on jakamaton. On kuitenkin tietty erityinen syy, miksi yksin Poika ansaitsee tulla kutsutuksi meidän uudesti synnyttäjänämme. Häntä yksin – ei Isää eikä Pyhää Henkeä – kutsutaan toiseksi Aadamiksi. Isä Jumala on kuningas, joka järjestää häät meidän isällemme eli Pojalleen. Hänellä on tarkoituksenaan, että Poika Morsiamensa kanssa synnyttää lapsia, joita Isä itse kutsuu lapsikseen: **”Ja minä asetan hänet esikoiseksi, maan kuninkaista korkeimmaksi. Minä säilytän armoni hänelle iankaikkisesti, ja minun liittoni hänen kanssaan on luja. Minä annan hänen jälkeläistensä säilyä iäti ja hänen valtaistuimensa niin kauan, kuin taivaat pysyvät. Jos hänen poikansa hylkäävät minun lakini eivätkä vaella minun oikeuksieni mukaan, jos he minun säädökseni rikkovat eivätkä noudata minun käskyjäni, niin minä rankaisen vitsalla heidän rikoksensa ja heidän pahat tekonsa vitsauksilla...”** (Ps. 89:28–33)

Kuuletko, että Jumala kutsuu meitä tosiaan Pojan siemeneksi ja Jumalan Pojan lapsiksi? Tästä seuraa, että Jumalan Poika on tunnettava meidän uudestisyntymisemme Isänä. Tästä Daavid kirjoit-

taa myös toisaalla: **”Altis on sinun kansasi sinun sotaanlähtösi päivänä: pyhässä asussa sinun nuori väkesi nousee eteesi, niin kuin kaste aamuruskon helmas-ta.”** (Ps. 110:3). Luther kääntää kyseisen psalminsäkeen kauniisti: **”Deine Kinder werden dir geboren wie der Tau aus der Morgenröte.”** Tässä on myös syy, miksi Kristus pidättäytyi ruumiillisesta avioitumisesta. Jumala oli asettanut hänet hengellistä synnyttämistä varten, ei ruumiillista synnyttämistä varten. Liikkeelle pannut syy, joka sai Pojan tähän tehtävään, ei ollut meidän arvollisuutemme, vaan yksin hänen isällinen hyvyytensä. Hän ei voinut olla uudesti synnyttämättä meitä elämään ja tekemättä meitä, syntiin kuolleita, eläviksi suunnatoman armonsa tähden. Näin hän teki, jotta meidät riistettäisiin pois ikuisesta kuolemasta ja eläisimme ikuisesti hänen kauttaan ja hänen kanssaan. Tämän verran sanottakoon Isästämme.

Nyt suuntaamme katseemme siihen, mikä on tämän uudestisyntymisen äiti. Hän ei ole nimittäin Eeva, eikä mikään kuningatar. Hän on yksin täällä maan päällä taisteleva Kristuksen kirkko, josta Paavali kirjoittaa: **”Mutta se Jerusalem, joka ylhäällä on, on vapaa, ja se on meidän äitimme.”** (Gal. 4:26) Kun morsian uskoutuu sulhaselleen, hänellä on kuitenkin omat heikkoutensa. Niin myöskään Kirkko, vaikka se on

koko mielestään kiinni Sulhasessaan Kristuksessa, ei ole tahraton ja rypytön. Niin kuin maanpäällinen äiti tulee raskaaksi aviomiehensä, niin myös Kirkko, hengellinen äiti, tulee raskaaksi yhdestä miehestä eli Kristuksesta ja synnyttää lapsia kaikista kansoista, kielistä ja heimoista. Silloin ei ole enää kreikkalaista, ei vapautta eikä orjaa, ei miestä eikä naista (Gal. 3:28). **”Mutta Siionista sanotaan: ’Joka-ainoa on syntynyt siellä’. Sitä Korkein itse vahvana pitää.”** (*daß allerlei Leute darin geboren werden*; Ps. 87:5).

Niin kuin äidillä on kohtu, jossa lapset saavat muotonsa, ja portti, jonka läpi on käytävä kohtuun hedelmöitymistä varten, niin myös Kirkossa on kohtu ja portti. Kohtu on nimittäin uskon valtakunta (*regnum fidei*) ja avioliiton lupaus (*pactum conjugale*) Kristuksen kanssa. Minne vain ikinä uskon valtakunta ulottuu, sinne yltää koko kristikunta, kuten Herra sanoo Jesajan kirjassa: **”Sillä hyljättyllä on lapsia enemmän kuin aviovaimolla, sanoo Herra. Tee avaraksi telttasi sija, levennetäköön sinun majojesi seinien kangas. Älä säästele! Pidennä telttaköytesi ja vahvista vaaranasi. Sillä sinä olet leviävä oikealle ja vasemmalle, sinun jälkeläisesi ottavat omiksensa kansat ja tekevät autiot kaupungit asuiksi.”** (Jes. 54:1–3) **”Nosta silmäsi, katso ympärillesi: kaikki nämä ovat kokoontuneet, tu-**

levat sinun tykösi; sinun poikasi tulevat kaukaa, sinun tyttäriäsi kainalossa kannetaan. Silloin sinä saat sen nähdä, ja sinä loistat ilosta, sinun sydämesi sykkii ja avartuu, kun meren aarteet kääntyvät sinun tykösi, kansojen rikkaudet tulevat sinulle.” (Jes. 60:4–5) **”Nosta silmäsi ja katso ympärillesi: he kokoontuvat, he tulevat sinun tykösi kaikki. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, sinä puuet heidät kaikki yllesi niinkuin koristeen ja sidot heidät vyöllesi niinkuin morsian vyönsä. Sillä sinä — sinun rauniosi ja autiot paikkasi, sinun hävitetty maasi — sinä käyt silloin ahtaaksi asukkaille, ja kaukana ovat ne, jotka sinua söivät. Vielä saavat sinun lapsettomuutesi lapset sanoa korviesi kuullen: ’Paikka on minulle ahdas, tee tilaa, että voin asua’. Silloin sinä sanot sydämessäsi: ”Kuka on nämä minulle synnyttänyt? Minä olin lapseton ja hedelmätön, karkoitettu ja hyljätty. Kuka on heidät kasvattanut? Katso, minä olin jätetty yksin. Missä nämä silloin olivat? Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä nostan käteni kansakuntien puoleen, kohotan lippuni kansoja kohti, niin he tuovat sinun poikasi sylissänsä ja kantavat sinun tyttäresi olkapäillään.”** (Jes. 49:18–22) Niin suuri on hengellisen kohdun laajuus, että se tahtoo pitää sisällään niin suuren joukon poikia ja tyttäriä. Ei ole myöskään

epäsoveliaista sanoa sanaa (*verbum*) kohduksi. Niin kuin lapsi äitinsä kohdussa napanuoran ja istukan välityksellä saa ravintonsa, niin mekin lepäämme Jumalan sanassa ja ammennamme siitä Jumalan tuntemista ja elämää, jotta voimme huutaa häntä avuksi ja palvoa häntä. Tunnettu säe puhuu juuri tästä: ”Elämme sanassa, niin kuin sikiö kohdun suojassa.”²

Ovi (*ianua*) tai portti (*porta*), jonka kautta lapset siitetään sisään Kirkon kohtuun ja helmaan, on puolestaan kaste. Nimitys kasteesta ovena luetaan usein kirkkoisiltä perityksi. Varmasti Kristus itse osoittaa sitä sanoessaan: **”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan.”** (Joh. 3:5) Kasteessa Kristus ikään kuin yhtyy hengellisesti Kirkkoonsa ja synnyttää uudesti alun perin lihassa syntyneet lapset. Kirkko saa näin taivaalliselta sulhaseltaan lapsia, joilla on hengellinen tahto ja kaipaus. Niin kuin Kristuksen kastehetkellä taivas oli avoinna, niin meidänkin

kasteessamme Kirkon kohtu eli uskon valtakunta avautuu ja avosylin vastaanottaa poikia ja tyttöriä, jotta heidät voidaan synnyttää armon valtakunnasta kunnian valtakuntaan. Ylösnousemusta ja Jumalan lasten kirkastumista Kristus kutsuu itse uudestisyntymiseksi (*παλιγγενεσία*): **”Niin Jeesus sanoi heille: ’Totisesti minä sanon teille: siinä uudestisyntymisessä, jolloin Ihmisen Poika istuu kirkkautensa valtaistuimella, saatte tekin, jotka olette minua seuranneet, istua kahdella-toista valtaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista sukukuntaa.”** (Matt. 19:28). Näin on nyt puhuttu äidistä ja hengellisestä syntymästä tämän kohdussa.

Järjestys³ vaatii, että puhutaan jostain myös siemenestä. Siemen saa aikaan nimittäin hedelmöittymisen. **”Siemen on Jumalan sana”**, kuten Kristus sanoo (Luuk. 8:11). **”Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, ollaksemme hänen luotujensa esikoiset.”** (Jaak. 1:18) **”...te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamatto-**

2 Lainauksen alkuperäinen lähde on tuntematon, mutta se sisältyy myös Lutherin oppilaan, Johann Mathiesuksen ahkerasti käytettyyn Postillaan, johon tunnettu virsirunoilija Philipp Nicolai viittaa kirjassaan *Freudenspiegel des ewigen Lebens* (1599). Hoë von Hoënegg on mahdollisesti tuntenut Nicolain teoksen ja inspiroitunut siitä, koska Nicolai käsittelee siinä uudestisyntymistä hyvin samantapaisesti kuin Hoë von Hoënegg.

3 Hoë von Hoënegg tarkoittaa järjestyksellä (*ordo*) ilmeisesti aikansa teologista metodia, joka tarkasteli käsitteitä uusaristoteelisin termein ja kategorioin. Näitä olivat erityisesti niin kutsutut neljä syytä, materian syy, muodon syy, vaikuttava syy ja päämääräisyys, joita Hoë von Hoënegg käyttää monien muiden aikansa puhtasoppisten luterilaisten teologiain tavoin. Tässä tekstikohdassa hän käsittelee nimenomaan uudestisyntymisen materiaalista syytä (*causa materiae*) eli sanaa (*verbum Dei*).

masta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta.” (1. Piet. 1:23). Jumala saa itse tämän siemenen hedelmälliseksi ja tuottamaan jälkikasvua vuodattamalla siunauksensa ja Pyhän Hengen armon niin, että se kantaa hedelmää, niin kuin Jesajan kirjassa kirjoitetaan: **”Sillä niinkuin sade ja lumi, joka taivaasta tulee, ei sinne palaja, vaan kostuttaa maan, tekee sen hedelmälliseksi ja kasvavaksi, antaa kylväjälle siemenen ja syöjälle leivän, niin on myös minun sanani, joka minun suustani lähtee: ei se minun tyköni tyhjänä palaja, vaan tekee sen, mikä minulle otollista on, ja saa menestymään sen, mitä varten minä sen lähetin... Orjantappurain sijaan on kasvava kypressejä, nokkosten sijaan on kasvava myrttipuita; ja se tulee Herran kunniaksi, iankaikkiseksi merkiksi, joka ei häviä.”** (Jes. 55:10–11, 13) **”Sillä minä vuodatan vedet janoavaisen päälle ja virrat kuivan maan päälle. Minä vuodatan Henkeni sinun siemenesi päälle ja siunaukseni sinun vesojesi päälle.”** (Jes. 44:3). On huomattava, että siemenen vaikutus on kahtalainen. Ensinnäkin se lain kautta järkyttää, uhkaa kuoleamalla ja ikuisella tuomiolla ja riisuu kaikesta omasta voimasta niin, että ihmisestä tulee pikemminkin kuolleen kuin elävän ruumiin kaltainen. Tämän jälkeen evankeliumin kautta siemen nostaa ylös, lohduttaa, uudis-

taa, ilahduttaa ja ikään kuin synnyttää uutta elinvoimaa, jotta me riemuitsisimme Herrassa väkevästi ja iloisesti. Näin me, jotka olemme olleet ensin kuolleet, tulemme uudelleen eläviksi. Näitä kumpaa-kin sanan siemenen jumalallista työtä osoittavat myös kuninkaallisen profeetan sanat: **”Anna minun kuulla iloa ja riemua, että ihastuisivat ne luut, jotka särkenyt olet.”** (Ps. 51:10).

Luonnollisessakin syntymässä palveleva syy (*causa administrativa*) on erityisesti siemenessä, rakauden versossa, jonka elinvoima ikään kuin ruokkii pikkulapsia kohdussa. Samanlainen palveleva syy on läsnä uudestisyntymisessä. Pyhä sananpalvelijan virka on paikka, jossa sanan siemen pidetään esillä. Pastorit ovat näet kaikkivoipaisen Jumalan välikappaleita, hänen työvereitaan ja ikään kuin siemenkوتا, jotta sieltä ammennettaisiin heidän saarnaa-mansa sanan ja jakamiensa sakramenttien kautta meille hengellistä ravintoa ja suojaa hengellisen elämän säilymiseksi. Tämän takia Raamattu kutsuu itse opettajia merkityksellisesti isiksi ja liittää hengellisen syntymän heidän työhönsä: **”Sillä vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa.”** (1. Kor. 4:15) **”Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy ki-**

vulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä.” (Gal. 4:19). Tämän takia Luther omaksuu aivan oikein pastoreista käytettävän nimitystä hurskaat isät ja uskolliset kasvattajat. Kunnioittakaamme siis Pyhän Hengen välikappaleita, näitä ratsumiehiä ja äänitorvia, joiden kautta Jumala on päättänyt levittää päällemme hengelistä siunausta.

Uudestisyntymisen muotoa (*forma regenerationis*) on myös pidettävä oikein esillä. Jos tahdomme etsiä ja tutkia tämän salaisuuden perusteita, mistä voisimmekaan ymmärtää asiaa oikeammin ja paremmin kuin mistä Nikodemuskin, nimittäin Jeesuksen sanoista: **”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan.”** (Joh. 3:5). Tässä Johanneksen evankeliumin raamatunkohdassa on näet totta Saarnaajan kirjan sana: **”Niinkuin et tiedä tuulen teitä etkä luitten rakentumista raskaana olevan kohdussa, niin et myöskään tiedä Jumalan tekoja, hänen, joka kaikki tekee.”** (Saarn. 11:5) Jumala vaikuttaa siis myös uudestisyntymisen. Ei pidä arvioida uudestisyntymisen muotoa minkään lihallisen todistuksen mukaan vaan Pyhään Raamattuun talletetun todistuksen perusteella. Totisesti, Raamatun kirjoitusten perusteella on selvää, että julkisesti saarnattu sana on kuin tuulen henkäys, jo-

ka kohtaa ihmisen tämän elämän pellolla ja niityllä mutta jonka kuluista ei oteta selvää. Ihminen saa ravisuttavan iskun lain salamasta, mutta evankeliumin sana nostaa hänet jälleen ylös. Pian häntä painavat jälleen risti ja vastoinkäymiset, mutta kaiken tämän keskellä häntä kasvatetaan niin, että hän jää kaipaamaan vain Jumalaa. Samalla on mitä varmintä, että ihmistä koetellaan, jotta hän näkisi, miten voimallisesti Pyhä Henki toimii hänessä ja miten ihmeellisesti hän uudistaa sydäntä ja siirtää ihmisen pois Saatanan vallasta Jumalan valtakuntaan, pimeydestä valoon, synnistä vanhurskauteen ja kuolemasta elämään.

Uudestisyntymisen muoto pitää siis sisällään sen, että ihmiset Jumalan suunnattoman armon ja laupeuden tähden ja ulkoisen saarnan syleilyn ja sen alttiin kuulemisen kautta kutsutaan, kootaan, valaistaan ja ikään kuin nostetaan kuolemasta elämään, jotta heidät havaittaisiin kerran myös taivaassa autuaitten joukossa. Meidän armonikas uudestisyntymisemme on siis kuin uusi luominen. Tästä puhuvat kaikki uudestisyntymisen muotoon viittaavat raamatunkohdat, muun muassa seuraavat: **”Minä olen kyllä kuullut Efraimin valittavan: ’Sinä olet kurittanut minua, olen saanut kuritusta niinkuin vikuroiva vasikka. Palauta minut, niin minä palajan; sillä sinä olet Herra, minun Jumalani.”** (Jer. 31:18)

"Jumala, luo minuun puhdas sydän ja anna minulle uusi, vahva henki." (Ps. 51:12) "Mutta israelilaisten luku on oleva niinkuin meren hiekka, jota ei voi mitata eikä lukea. Ja siinä paikassa, jossa heille on sanottu: 'Te ette ole minun kansani', heille sanotaan: 'Elävän Jumalan lapset!'" (Hoos. 1:10) "...kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät [uudestisyntymisessä] soveliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhällä on valkeudessa." (Kol. 1:12) "Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme." (Ef. 2:10) "...hän, joka on meidät pelastanut ja kutsunut pyhällä kutsumuksella, ei meidän tekojemme mukaan, vaan oman aivoituksensa ja armonsa mukaan, joka meille on annettu Kristuksessa Jeesuksessa ennen ikuisia aikoja." (2. Tim. 1:9) "Mutta te olette 'valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja', joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa; te, jotka ennen 'ette olleet kansa', mutta nyt olette 'Jumalan kansa', jotka ennen 'ette olleet armahdetut', mutta nyt 'olette armahdetut'." (1. Piet. 2:9–10)

Edellisten ja vastaavanlaisten raamatunkohtien perusteella on selvää, millainen on uudestisynty-

misen muoto. Jotta asiat selitettäisiin vielä painokkaammin, tulee tietää, että ihmisen uudestisyntyminen koostuu hengellisestä kuolettamisesta ja eläväksi tekemisestä, eräiden raamatunkohtien mukaisesti: **"Herra antaa kuoleman ja antaa elämän, hän vie alas tuonelaan ja tuo ylös jälleen."** (1. Sam. 2:6) **"Katsokaa nyt, että minä, minä olen, eikä yhtäkään jumalaa ole minun rinnallani. Minä kuoletan ja minä teen eläväksi, minä lyön ja minä parannan; eikä ole sitä, joka pelastaisi minun käsistäni."** (5. Moos. 32:39) **"Sillä hän kurittaa ja armahtaa, hän vie alas tuonelaan ja sieltä jälleen ylös, eikä kukaan voi paeta hänen kädestänsä."** (Tob. 13:2) **"Sillä sinulla on elämän ja kuoleman valta; sinä viet alas kuoleman porteille ja jälleen ylös sieltä."** (Viis. 16:13) Jumala tosiaan kuolettaa lähettämällä lain salaman. Hän kuolettaa, kun hän asettaa syntimme silmiemme eteen, kun hän ottaa pois meiltä kymmenentuhatta lainatalenttia, kun hän riisuu meidät kaikesta inhimillisestä hurskaudesta, kun hän osoittaa perisynnin todellisuuden meille, kun hän langettaa raskaita rangaistuksia ja kun hän lopulta ahdistaa sieluamme niin, että minne tahansa menemmekin tai käännämmme pään, ahdistus seuraa meitä mukamme. Näillä ikään kuin keihäillä ja verkoilla Jumala kutsuu ihmistä ja surmaa häntä hengellisesti, jot-

ta piesty ja kuoletettu omatunto tehtäisiin eläväksi evankeliumin pisaroilla ja siitä tulisi entistäkin parempi ja onnellisempi ja vehnänsiemenet uppoisivat puituun maahan ja jäisivät sinne, jotta maa kantaisi runsaasti satoa: **”Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos ei nisun jyvää putoa maahan ja kuole, niin se jää yksin; mutta jos se kuolee, niin se tuottaa paljon hedelmää.”** (Joh. 12:15). Tämä eläväksi tekeminen tapahtuu, kun jumalaton vanhurskautetaan armosta ja otetaan Jumalan Pojan omaksi ja liitetään taivaalliseen sulhaseen Jeesukseen Kristukseen (Room. 4; 8). Silloin Jumala ottaa hänet asuinsijakseen, ja ihmisen korotetaan kuninkaalliseen papistoon ja Pyhä Henki valaisee ja uudistaa koko ihmisen (Hoos. 2; 2. Kor. 6; 1. Piet. 2; Ilm. 5). Tämä Jumalan laupeudentyö karkottaa hengellisen kuoleman ja aikaansaa hengellisen elämän Kristuksessa.

Kuka ei näkisi, ellei sitten ole täysin sokea, mikä on uudestisyntymisen päämääräsyys (*causa finalis*)? Jumala näet uudesti synnyttää meidät, jotta olisimme Jumalan lapsia, Jumalan kansa, Jumalan omaisuutta, Jumalan perillisiä, Kristuksen veljiä ja sisaria, Jumalan lampaista, hänen laumansa jäseniä ja ystäviään, pyhien ja Jumalan huonekunnan kanssakansalaisia, Jumalan pappeja, pyhiä kuninkaita, uusia luomuksia, uusia ihmisiä, vanhurskaita, pyhiä, va-

paita, hengellisiä, Jumalan opettamia, taivaallisen Isän siunauksia, hyviä puita ja Pyhän Hengen temppeleitä (Apt. 13; 5. Moos. 7; 2. Kor. 5; Gal. 6; Kol. 3; 1. Kor. 3; Joh. 8; 10; 15; Ef. 2; Matt. 7; 25; Ilm. 1; 5).

Lisäksi on huomattava uudestisyntymisen vaikutus (*effectus*). Ruumiillisen syntymän vaikutus on [tämän selityksen ymmärtämiseksi] varsinainen ja ensisijainen. Vaikka elämä on yksi, se voidaan mieltää kahdella tavalla: ensin äidin kohdussa kätkeytyksi elämäksi ja sitten synnytyksen jälkeen näkyväksi elämäksi. Samanlainen on myös uudestisyntymisen vaikutus. Jumala antaa elämän lapsilleen Kirkon kohdussa, ja tässä kohdussa piilee tämä hengellinen elämämme koko tämän maallisen armonaikamme ja kääntymyksemme ajan. Niin kuin sikiölä kohdussa, tämä elämä on pyhällä taistelevassa seurakunnassa (*ecclesia militans*) elämästä uskossa. Se on ikään kuin kätkeytyä, kun taas silloin, kun pyhät saapuvat perille taivaan autuaallisen valtaistuimen eteen, elämä on näkyvää ja kaikelle katseelle ilmeistä, niin kuin Herran apostoli viittaa sanoessaan: **”...sillä me vaellamme uskossa emmekä näkemisesä.”** (2. Kor. 5:7) **”Sillä te olette kuolleet, ja teidän elämänne on kätkeytynä Kristuksen kanssa Jumalassa.”** (Kol. 3:3) **”Sillä nyt me näemme kuin kuvastimessa, arvoituksen tavoin, mutta**

silloin kasvoista kasvoihin; nyt minä tunnen vajavaisesti, mutta silloin minä olen tunteva täydellisesti, niinkuin minut itseniikin täydellisesti tunnetaan.” (1. Kor. 13:12).

Kristittyjen elämällä Kirkon kohdussa on kuitenkin tietyt tunto-merkkinsä tai ominaisuutensa (*idiomata*), joista ensimmäinen on nöyryys (*humilitas*). Se nousee todellisesta synnintunnosta ja valituksesta, joka yhtyy maahan langenneen Danielin (Dan. 9) ja rintaansa lyövän publikaanin (Luuk. 18:13) tavoin Daavidin sanoihin: **”Jumala, ole minulle armollinen hyvyytesi tähden; pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden.”** (Ps. 51:3) **”Herra, älä rankaise minua vihasasi, älä kiivastuksessasi minua kurita. Herra, armahda minua, sillä minä olen näännyksissä; paranna minut, Herra, sillä minun luuni ovat peljästyneet.”** (Ps. 6:2–3). Toinen tämän elämän ominaisuus on usko (*fides*) Kristukseen, jonka katse saa nöyrän ja riisutun sydämen eläväksi ja kuin uudelleen luoduksi, koska Pyhä Raamattu todistaa Kristuksen täytetystä työstä ihmisten syntien sovittamiseksi: (1. Joh. 1; 2. 1. Piet. 1; Ap.t. 4; 10; 1. Kor. 1). Kolmas tämän elämän tunnusomainen piirre on toivo (*spes*), joka odottaa **”autuaallisen toivon täyttymistä ja suuren Jumalan ja Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen kirkkauden ilmesty-**

mistä” (Tiit. 2:13). Toivoa seuraa vilpittömän rakkaus (*caritas*), niin Jumalaa kohtaan kuin myös lähimmäistä kohtaan. Jos puhuisimme näet ihmisten tai enkelten kielellä mutta jos meiltä puuttuisi rakkaus, olisimme vain kuin helisevä vaski tai kilisevä kulkunen (1. Kor. 13:1). Hengellinen elämä tunnetaan myös uudesta kuuliaisuudesta. Sen mukaisesti me vaelamme Hengessä, ristiinnaulitsemme lihan himot ja kiellämme kaiken jumalattomuuden (Gal. 5; 6; Tiit. 2).

Lisäksi hengelliseen elämään kuuluu hengellinen sodankäynti. Kristittyjen sopii siis pukeutua koko Jumalan taisteluvartukseen, jotta he voivat seistä vahingoittumattomina vastustajansa Saatanan edessä. Ennen kaikkea kristityn sotilaan on pantava merkille, että myös itse Jumala tekeytyy kamppailuun hänen kanssaan. Kristitty on voittava uskossa ja miehisessä kestävyyydessään ja tuova voiton hedelmää. Näin hän voi kantaa mukanaan jumalallista siunausta ja apua yhdessä kantaisa Jaakobin ja syyrofoinikialaisen vaimon kanssa (1. Moos. 32; Mark. 7:26). Lopulta hengellinen elämä osoittautuu todelliseksi kestävyyydessä ristin alla, kärsimyksissä ja vastoinkäymisissä, ja niin voimme yhdessä Mii-kan kanssa sanoa: **”Minä tahdon kantaa Herran vihaa, sillä minä olen tehnyt syntiä häntä vastaan, siihen asti että hän minun**

asiani toimittaa ja hankkii minulle oikeuden. Hän tuo minut valkeuteen, minä saan nähdä hänen vanhurskautensa.” (Miika 7:9) Tällaiseen kärsivällisyyteen kehottaa myös Siirakin kirja: ”Riipu kiinni hänessä äläkä hänestä luovu, että viimein tulisit suureksi. Ota vastaan kaikki, mikä sinulle sallitaan, ja ole pitkämielinen nöyryyttävissä vaiheissa. Sillä kulta koetellaan tullessa ja otolliset ihmiset nöyryytyksen pätsissä.” (Siir. 2:3–5) Tämän verran sanottakoon uudestisyntymisen vaikutuksesta tai seurauksista.

Jäljellä on vielä uudestisyntymisen kohteen (*objectum*) tarkastelu. Mitä meissä on siis Jumalan mielestä uudestisyntymisen arvoista? Huomaamme Raamatun puhuvan erikseen sekä sielun että ruumiin uudestisyntymisestä. Ei ole kyse siitä, että itse ruumiin ja sielun olemus muuttuisi toiseksi, vaan siitä, että niin ruumis kuin sielu vapautetaan kaikesta saastaisuudesta ja pahasta, puhdistetaan, koristetaan uudella pelastuksella ja täytetään jumalallisen hyvyyden ja työn yltäkylläisyydellä. Ennen lankeemusta ihmis-sielu oli pyhä, vanhurskaus, osallinen taivaallisesta ymmärryksestä, Jumalan temppeli ja täynnä palavaa rakkautta Jumalaa kohtaan. Koska ihminen teki itsensä osattomaksi tästä viattomuudesta lankeemuksen tähden, Jumalan täytyy nyt uudesti synnyttää ihmi-



nen alkuperäiseen tilaansa. Vastaavasti koska ruumis on lankeemuksen kautta tullut oikeudenmukaisesti osattomaksi alkuperäisestä kunniaista, Jumalan täytyy taivaallisella uudestisyntymisen voimallaan korjata se alkuperäiseen autuaalliseen tilaansa. Tämä on tosin taistelevan Kirkon kohdussa vasta aluillaan ja tulee täydelliseksi vasta kirkastetussa ruumiissa taivaassa.

**Matthias Hoë von Hoënegg:
Commentarius in Apocalypsin
(Liber Quartus)**

URL: <http://diglib.hab.de/drucke/463-theol-1s/start.htm>
[alkuperäisjulkaisun sivu 28–41]
Suomennos: Miikkael Halonen

MAURI ILOSEN MUISTOKSI

Taivaan Isä kutsui kotiin Mauri Mikael Ilosen 19.6. tänä vuonna. Hän oli syntynyt 5.4.1952. Mauri oli kristillisellä alalla monessa mukana. Näistä voidaan hänen elämänsä loppupuolelta mainita mm. toiminta Ev. Lut. Todistajaseuran tehtävissä, toimiminen yhtenä striimaajana SLEY:n Hyvän Paimenen kappelilla Seinäjoella sekä pastori Juha Muukkosen rukouskirjeiden lähettäminen. Suuren työn Mauri teki myös äänittämällä paljon puheita. Erityisesti on mainittava, että hän luki äänikirjoiksi monia luterilaisia teoksia. Hän julkaisi näitä äänityksiä omalla sivustollaan. Ne löytyvät netissä seuraavasta osoitteesta: <https://sites.google.com/view/hengellinen-tallennesivusto/1-etusivu?authuser=0>



Mauria lämmöllä muistaen!

Concordian toimitus

***”Tunnustamme yhden kasteen
syntien anteeksiantamiseksi.”***

Nikean uskontunnustus 1700 vuotta -juhlavuosi

”ON RISTI IHMEKUKKANEN”

Jukka Teininen, Forssa

Jukka Teininen oli pitkäaikainen lehtemme ja työmme ystävä. Tai-vaan Isä kutsui Jukan tästä elämästä 87 vuoden iässä (11.4.1938-30.5.2025). Jukka kirjoitti eri lehtiin kirjoituksia, joissa hän rohkeasti otti kantaa eri asioihin. Eräässä kirjoituksessaan hän lausui: ”Elämämme on täynnä räsitusta, hyvä on siis sen huojennus. Kristityn viheliäisyydet kuolevat, ei kristitty itse. Matka se vain on, mitä kuolemaks luulemme; ei se ole loppu vaan muutto. Uskovan muutto on elämän uudistus ja heidän kuolemansa kuin suuri voitto... Jo kuoleman mietiskeleminen on oikeata elämää.” Julkaisemme Jukan muistoa kunnioittaen hänen kirjoituksensa, joka on julkaistu lehdessämme aiemmin.

”On risti ihmekukkanen, Se kasvaa tiellä autuuden, Ken Jeesus-tansa tunnustaa, Hän aarteeksensa ristin saa.” Sk 360:3 (ed. laitos)

Jumalamme armosta olemme viettämässä Herramme ja Vapahtajamme, Jeesuksen Kristuksen syntymän juhlaa. Tätä lukiessasi on ulkonaisesti joulujuhlaa vietetty jo pitkään kaupallisena jouluna. On hankittu joululahjoja, on suunniteltu ja hankittu jouluiset tarjoilut ruokapöytään. On myös ostettu joulun kukkia, joulu-tähteä, hyasinttia joko kotiin tai ystäville vietäviksi. Runoilija kertoo lau-



lussaan kuitenkin aivan ihmeellises-tä kukkasesta: ”On risti ihmekukka-nen, Se kasvaa tiellä autuuden.” Us-kon että tämän kukkasen alkupe-rä on muinaisuudessa niin kuin eräs toinen runoilija sen todistaa: ”On ruusu Iisain juuren nyt kukkaan puh-jennut. On pyhä kirja suuren sen ih-meen kertonut.” Tämän todistaa Py-hä kirja, Pyhä Raamattu Jumalan sanana: **”Mutta Iisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hä-nen juuristansa. Ja hänen päällän-sä lepää Herran Henki, viisauden ja ymmärryn henki, neuvon ja voiman henki, tiedon ja Herran pelon henki.”** (Jes. 11:1-2)

Saatamme luonnosta, ehkä-pä omasta puutarhastakin, muis-taa vanhaksi ja lahoksi tulleen puun kannon. Olemme ehkä huomanneet,

kuinka tästä lahon kannon juuresta kasvaa uusi tai uusia versoja. Vanha puu elää. Se on kuin Iisain kanto, josta profeetta puhuu. Hengellisen näkökyvyn omaavana profeetta Jesaja ennusti ensimmäisen joulun tapahtumaa. Jouluyönä puhkesi Iisain kannosta virpi ja vesa verso si sen juurista. Tapahtui maailmanhistorian suurin ihme, **”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme.”**

Mitä varten?

Vapahtajamme päällä lepäsi **”Herran Henki, viisauden ja ymmärryksen henki, neuvon ja voiman henki, tiedon ja Herran pelon henki”**. Jeesus, Joulun lapsi, oli valittu pelastuksemme toteuttaja. **”Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä.”** (Joh. 3:16)

Raamattu kertoo Jeesuksen pelastushistoriallisen tien Beetlehemistä Golgatalle ja Pääsiäisen riemuliseen ylösnousemukseen. Raamattu kertoo Ristin miehen ristin tien. Tästä sanoo Paavali Fil. 2:8: **”hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliaisen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti.”** Ristin tie on

Jeesuksen opetuslasten, Jeesukseen uskovien, autuaitten kristittyjen tie. *”Ken Jeesustansa tunnustaa, Hän aarteeksensa ristin saa.”*

Mitä se on?

Tänään aivan konkreettinen selitys ristikseen aarteesta on Jeesuksen sanoissa: **”Ja te joudutte kaikkien vihattaviksi minun nimeni tähden; mutta joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu.”** Murheellista tosiasiaa on äitikirkkomme suuri vihanpito uskollisia Jeesuksen tunnustajia kohtaan. ”Vanhauskoisten” tilaisuuksia ei ilmoitella, seurakunnan tiloja ei anneta, toimintavastuut on evätty, ei saarnavuoroja. Tällaisia versoja kasvaa kirkkomme ”lahosta kannosta”. Profeetta Jesajan tavoin uskon silmin saamme katsoa eteenpäin. Sanalle uskolle versoja on noussut ja tulee nousemaan. Parasta joulua ja joulun jälkeistä aikaa on kun kuljemme ristin tietä **”silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään Herraan Jeesukseen Kristukseen.”** Tähän meitä runoilijakin johdattaa:

”Oi kuule, lapsi Jumalan, Kun kuljet tietä taivahan: Sä kannan ristin nöyryyden Sun Jeesustasi seuraten. Sä kannan ristin nöyryyden Sun Jeesustasi seuraten.”

TIEDOKSI! Tätä Concordian numeroa on lähetetty ja jaettu useille kirja-tilaajille ja ystäville. Olemme kiitollisia kaikista uusista tilauksista lehdelle ja kirjoillemme!

-toimitus

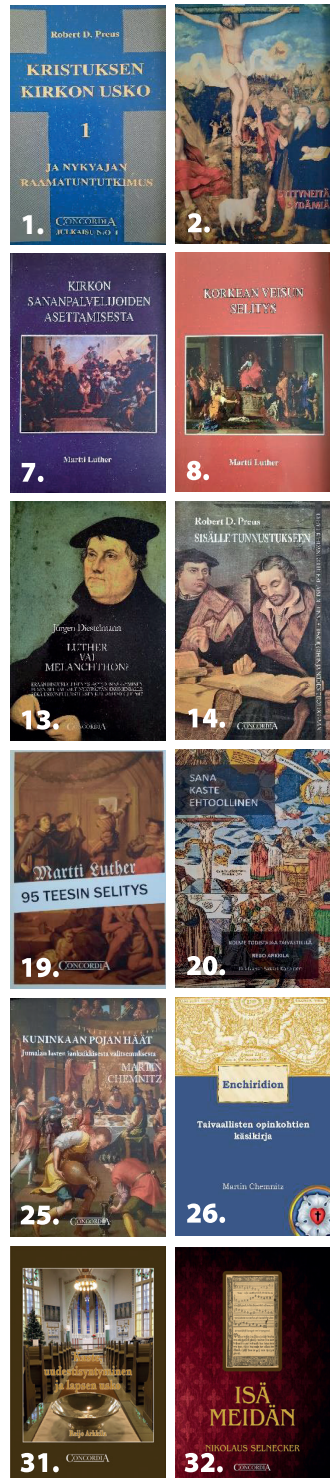
Luterilaista kirjallisuutta!

KIRJOJEN JA CONCORDIA-LEHDEN
TILAUKSET JA TIEDUSTELUT LUTHER-DIVARISTA

Luther-Kirjat Oy

Fabianinkatu 13, 00130 Helsinki

lutherdivari@gmail.com 044 077 2233/Hannu Halonen



Concordia-julkaisusarjassa ilmestyneet teokset:

1. Robert D. Preus: Kristuksen kirkon usko ja nykyajan raamatuntutkimus. 1995. **5 €**

Yhteinen julistus vanhurskauttamisesta lyhyesti selitettynä. 1995. **5 € LOPPU!**

2. Hannu Lehtonen (toim.): Syttyneitä sydämiä. Ajankohtaiskirja vanhurskauttamisesta. 1996. *nid.* **5 €/sid. 10 €**

3. Siegbert Becker: Kaukainen voittolaulu. Ilmestyskirjan selitys. 1999. 2. painos 2021. **10 €**

4. Kalle Jokinen: Lohduttakaa, lohduttakaa. 1999. 2. painos 2021. **10 €**

5. Robert D. Preus: Raamatun inspiraatio. Tutkimus 1600-luvun luterilaisten dogmaattikkojen teologiasta. 1999. **10 €**

6. Tom G. A. Hardt: Luther ja Raamatun sanainspiraatio. Luther och Schriftens verbalinspiration. En kritisk analys av Miikka Ruokanens bok ”Doctrina divinitus inspiratæ. Martin Luther’s position in the ecumenical problem of biblical inspiration”. (Kaksikielinen.) 2006. **8 €**

7. Martti Luther: Kirkon sananpalvelijoiden asettamisesta. 2009. **8 €**

8. Martti Luther: Korkean veisun selitys. 2011. **10 €**

9. Hermann Sasse: Tämä on minun ruumiini. Lutherin taistelu ehtoollisen reaaliapresenssin puolesta. 2011. **15 €**

10. Werner Elert: Ehtoollinen ja kirkollinen yhteys varhaiskirkossa. 2013. **15 €**

11. Robert D. Preus: Vanhurskauttaminen ja Rooma. 2014. **10 €**

12. Hugo Odeberg: Kristus Vanhassa testamentissa. 2015. **8 €**

13. Jürgen Diestelmann: Luther vai Melancthon? 2016. **10 €**

14. Robert D. Preus: Sisälle tunnustukseen. Lyhyt johdanto luterilaisiin tunnustuskirjoihin ja niiden teologiaan. 2017. **10 €**

15. Eino Sormunen: Uskon mies. Martti Lutherin elämä. 2017. **10 €**

16. David P. Scaer: Sisälle tunnustuskirjojen historiaan. 2018. **10 €**

17. John R. Stephenson: Eskatologia. 2018. **15 €**

18. David P. Scaer: Pyhä kaste. 2018. **15 €**

19. Martti Luther: 95 teesin selitys. 2018. **12 €**

20. Reijo Arkkila: Sana – kaste – ehtoollinen. Kolme todistajaa taivaasiellä. 2020. **8 €**

21. H. J.- Pättiälä – P. J. I. Kurvinen: Raamatullinen uskonoppi. 2020. **12 €**

22. Vesa Savolainen: Elämisen ja kuoleamisen taito. Ars vivendi et moriendi. 2021. **10 €**

23. Martti Luther: Armahda minua, Jumala. Psalmin 51 selitys. 2022. **10 €**

24. Jacob Preus: Toinen Martti. Martin Chemnitzin elämä ja teologia. 2022. **15 €**

25. Martin Chemnitz: Kuninkaan Pojan häät. Jumalan lasten iankaikkisesta valitsemuksesta. 2022. **10 €**

26. Martin Chemnitz: Enchiridion – Taivaallisten opinkohtien käsikirja. 2023. **15 €**

27. Martti Luther: Kirjeitä paimenille. 2023. **15 €**

28. Salomon Gesner: Psalmien ylistyspuhe. 2024. **10 €**

29. Vesa Savolainen: Turva- ja lepopaikka Kristuksessa. 2024. **10 €**

30. Martti Luther: Vähä ja Iso katekismus. 2024. **5 €**

31. Reijo Arkkila: Kaste, uudestisyntyminen ja lapsen usko. 2024. **10 €**

32. Nikolaus Selnecker: Isä meidän. 2025. **10 €**

**KIRJOJEN JA CONCORDIA-LEHDEN
TILAUKSET JA TIEDUSTELUT
LUTHER-DIVARISTA**

lutherdivari@gmail.com ☎ 0440 772233

UUTUUSKIRJOJA TULOSSA! TULISITKO TILAAJAKSI?

Martin Chemnitz

Herran Pyhä Ehtoollinen

Kirja on yhdistyksemme onnittelukirja pastori Sakari Korpiselle, vanhalle opettajallemme Concordia-piirissä. Sakarin 80-vuotissyntymäpäivä on 16.2.2026.

Suomennos latinasta, Miikkael Halonen.

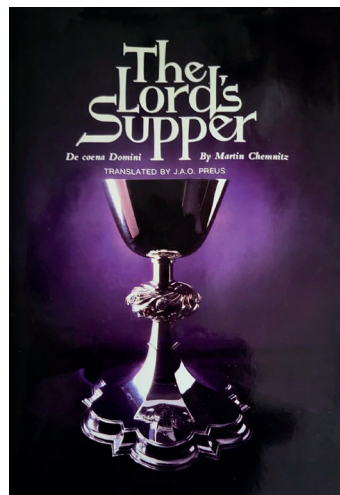
Julkaisija Concordia ry

Oikeat alttarit ja saarnatuolit

Kirja on Sakari Korpisen yhdessä teologiystävien ja läheistensä kanssa toimittama artikkelikokoelma.

Tähän kirjaan tulee molempien kirjojen yhteinen onnittelijanimilista, tabula gratulatoria.

Julkaisija: Lähetysshiippakunta



Kirjat ilmestyvät vuoden 2026 alussa.

Hinnat 29€/kpl sis. toim., molemmat kirjat yhdessä 55€ sis. toim.

Tilaukset: 0440 772233 / Hannu Halonen lutherdivari@gmail.com tai Luther-Kirjat Oy
FI93 5512 0020 0098 82

LUTERILAISIA KIRJOJA KASTEESTÄ, LUTHER-DIVARISTA!

Reijo Arkkila: Kaste, uudestisyntyminen ja lapsen usko. Concordia 2024 10€

Reijo Arkkila: Kolme todistajaa taivastiellä. Sana, kaste, ehtoollinen. Concordia 2020 8€

Reijo Arkkila: Olet kastettu. Sley 1985 8€

Richard Jungkuntz: Kasteen evankeliumi. Sley 1976. 8€

Ev.lut. Tunnustuskirjat. Sley 58€/35€/fr 20€

Eeli Hakala: Jumalan lapsi. Sley 1991. 7€

F.G. Hedberg: Ihmeellinen pyhä kaste. Sley 2016. 15€

F.G. Hedberg: Pyhän kasteen puolustus. Sley 1991 15€

Lauri Huovinen: Kasteen lahja elämälle. Sley 1958 5€

Lauri Huovinen: Sanan selvytyteen. Sley 1954 6€

Akseli Korpinen: Pyhän kasteen puolesta. Ev.lut. Todistajaseura. 3€

J.H. Leiner: Kasteen sakramentti. Sley 1906 fr 10€

Martti Luther: Vähä ja Isokatekismus. Concordia 2024. 5€

Olavi J. Lähteenmäki: Selville Vesille. Sley 1982 9€

Markku Särelä: Lapsikaste on raamatullinen. STLK 1975. 5€

Tuure V. Toivio: Kaksi kallista helmeä. Sley 1989 8€

Matti Väisänen: Pyhä kaste kirkossa. L-säätiö 2001 15€

Matti Väisänen: Pyhä kaste Raamatussa. L-säätiö 2001. 15€

Markus Kirla: Kristillinen kaste. Perea 2016. 15 €

David P Scaer: Pyhä kaste. Concordia 2018. 15 €

NIKEAN USKONTUNNUSTUS

Me uskomme yhteen Jumalaan, Kaikkivaltiaaseen Isään, taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja näkymättömän Luojaan.

Me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua, Jumala Jumalasta, valo valosta, tosi Jumala tosi Jumalasta, syntynyt, ei luotu, joka on samaa olemusta kuin Isä ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä, joka meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista, tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta ja syntyi ihmiseksi, ristiinnaulittiin meidän puolestamme Pontius Pilatuksen aikana, kärsi kuoleman ja haudattiin, nousi kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu, astui ylös taivaisiin, istuu Isän oikealla puolella ja on kirkkaudessa tuleva takaisin tuomitsemaan eläviä ja kuolleita ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Me uskomme Pyhään Henkeen, Herraan ja eläväksi tekijään, joka lähtee Isästä ja Pojasta, jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan ja kunnioitetaan ja joka on puhunut profeettojen kautta. Uskomme yhden, pyhän, yhteisen ja apostolisen kirkon. Tunnustamme yhden kasteen syntien anteeksiantamiseksi, odotamme kuolleiden ylösnousemusta ja tulevan maailman elämää.

Nikean uskontunnustus 1700 vuotta -juhlavuosi

**”Sillä me emme voi
mitään totuutta
vastaan, vaan
totuuden puolesta.”
2 Kor. 13:8**



Tilaa Concordia!

VALITSE SANAN OSOITTAMA TIE

”Ja Elia astui kaiken kansan eteen ja sanoi: ’Kuinka kauan te onnutte molemmille puolille? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä; mutta jos Baal on Jumala, seuratkaa häntä.’ Eikä kansa vastannut hänelle mitään.” 1. Kun. 18:21

Kysymys hiljentää meidät, jotka tahtoisimme palvella kahta herraa, maailmaa ja Jumalaa. Tämän päivän länsimaiselle kristitylle ja kirkkoille tämä kiusaus on todellinen. Halutaan kumartaa kirkon nimellisille jäsenille ja kansan yleiselle mielipiteelle. Silloin vain selkä tahtoo kääntyä sille Herran laumalle, joka tarvitsisi tämän elämän karikoissa oikeita paimenia ja suunnan näyttäjiä.

Raamatun mukaan on kuitenkin valittava kumpaa tietä haluaa seurata, koska molemmat eivät ole mahdollisia. Ei voi kääntyä vasemmalle ja oikealle. Jokainen vastaa sydämessään omasta tiestään. Valitse tänään sanan osoittama tie, vaikka se näyttäisikin vaikeampikulkuiselta kuin valtatie. Vain se vie kuitenkin kotiin.

Juha Vähäsarja, Joka päivä Jumalan kämmenellä, s. 144. Sley-Kirjat 2004.

CONCORDIA-toimituskunta

Päätoimittaja:

Hannu Lehtonen, Kotikuja 2, 63800 Soini, **044-3355105**, hannu.lehtonen@concordia.fi

Toimittajat:

Halvar Sandell, Ounasvaarantie 7 D, 00970 Helsinki, **044-5736700**, halvar.sandell@gmail.com

Petri Kivenheimo, Venuksentie 6 V 216, 01480 Vantaa, **044-5515443**, petri.kivenheimo@gmail.com

Miikkael Halonen, Haapaperhosentie 29 C, 00410 Hki. **044-0862118**, miikkael.halonen@gmail.com

Toimitussihteeri:

Hannu Halonen, Fabianinkatu 13 A 1, 00130 Helsinki, **0440-772233**, hannu.halonen@concordia.fi

Concordia ry:n puheenjohtaja:

Ville Melanen, Kyröläinkatu 8 B 57, 15210 Lahti, **044-2931406**, villemelanen@hotmail.com

Avustajat ja neuvottelukunta: Reijo Arkkila, *Hämeenlinna*, Tord Carlström, *Porvoo*, Petri Hiltunen, *Kouvola*, Jukka ja Juha Huotari, *Kirkkonummi*, Ahti Iivonen, *Kankaanpää*, Markus Kirla, *Turku*, Lasse Lappalainen, *Helsinki*, Sakari Meinilä, *Italia*, Jouni Mensalo, *Loimaa*, Juha Muukkonen, *Tornio*, Juuso Mäkinen, *Helsinki*, Kalle Pajala, *Helsinki*, Roger Pettersson, *Ahtävä*, Timo Salmela, *Kuopio*, Ken Takaki, *Helsinki*, Tero Tulkki, *Helsinki*, Isto Vuorio, *Vantaa*, Esa Yli-Vainio, *Seinäjoki*

Yhdyshenkilöt ja asiamiehet: Magnus Dahlbacka, *Kruunupyä*, Petri Hanhinen, *Ruukki*, Juha Heinilä, *Vantaa*, Esko Herronen, *Kälviä*, Timo Hämäläinen, *Eura*, Jukka Jäntti, *Pori*, Samuel Kettunen, *Lappi*, Timo Kitunen, *Helsinki*, Arto Rannila, *Jalasjärvi*, Mika Rantanen, *Pori*, Vesa Savolainen, *Kempele*

CONCORDIA on kuusi kertaa vuodessa ilmestyvä teologis-kirkollinen julkaisu, joista kaksi ovat uutuuskirjoja. Lehteä ja kirjoja julkaisee Concordia ry ja kustantaa Luther-Kirjat Oy. Yksin Raamattu ja siitä johdettu puhdas luterilainen oppi, sekä uskonpuhdistus ovat CONCORDIA-lehden lähtökohta ja ohjelma. CONCORDIA-lehti haluaa tukea luterilaista tunnustuksellisuutta seurakunnissamme.

Tilaukset toimitussihteeriltä tai tilisiirtolomakkeella. Vuonna 2025 kestotilaushintaa 32 €, vuositilaus 33 €, sekä sähköpostin liitteenä neljä lehteä 22 € vuosi. ”Kannatustilaus” 42 € sis. lehtitilauksen myös sähköpostin liitteenä. Lehtitilaukset Luther-Kirjat Oy:n tilille: FI93 5512 0020 0098 82. Concordia ry:n kannatustili: FI59 5512 0020 0089 42

**TOIMITUKSEN OSOITE: Fabianinkatu 13, 00130 Helsinki
”Herran sana pysyy iankaikkisesti” 1. Piet. 1:25 ISSN 1237-3028**